

Rapport

over een klacht over de beheerder van het regionale politiekorps Midden en West Brabant (thans regionale politiechef Zeeland-West-Brabant) en over de hoofdofficier van justitie te Breda (thans Zeeland-West-Brabant).

Datum: 24 april 2013

Rapportnummer: 2013/037

Beschouwing

Verzoeker is na zijn echtscheiding - waarbij de kinderen bij hem bleven wonen - het slachtoffer geworden van valse beschuldigingen door zijn rancuneuze ex van mishandeling en herhaalde verkrachting. Onderzoeken in opdracht van politie en OM1 hebben dit aannemelijk gemaakt. Uit die onderzoeken is voorts gebleken dat verzoeker daarna het slachtoffer is geworden van een onvoldoende professioneel optreden van de politie en het OM. Politie en OM voerden een eenzijdige, slachtoffergerichte opsporing uit en maakten zich schuldig aan tunnelvisie. Verzoekers leven is hierdoor ernstig verstoord geraakt. Hierover heeft verzoeker direct na zijn vrijspraak klachten ingediend bij politie en OM. De wijze waarop de politie en in het bijzonder het OM zijn omgegaan met die klachten, is op belangrijke punten niet behoorlijk.

De valse beschuldigingen door zijn ex leidden tot zijn arrestatie. Zijn kinderen gingen vervolgens bij zijn ex wonen. Uiteindelijk werd hij hangende zijn strafzaak in vrijheid gesteld, op voorwaarde dat hij geen contact meer mocht hebben met zijn kinderen. Pas drie jaar later werd hij in 2009 vrijgesproken. Verzoeker is het contact met zijn kinderen verloren en zijn maatschappelijk bestaan als accountant in Nederland is onmogelijk geworden. Reden waarom hij inmiddels in het buitenland werkzaam is.

Als de Nationale ombudsman zich verplaatst in de vrij hopeloze positie van verzoeker dan kan hij zich voorstellen dat het deskundigheid en inzicht vraagt om de verhoudingen ten opzichte van politie en het OM enigszins te herstellen. Het is voorspelbaar dat verzoeker – totdat de verhoudingen enigszins hersteld werden – zich ‘veeleisend’ opstelde. ‘Veeleisend’ doordat hij met een uitvoerige correspondentie zijn klacht steeds preciezer onderbouwde en ‘veeleisend’ in de zin dat hij een hoge claim van 3,5 miljoen zonder nadere onderbouwing indiende. Zonder zich daarvan bewust te zijn hebben politie en OM door hun ondeskundige opstelling bijgedragen tot verdere escalatie van de situatie. Vervolgens trof verzoeker het droeve lot dat hij als ‘lastig’ te boek kwam te staan bij politie en OM.

Naar het oordeel van de Nationale ombudsman heeft het politie en OM ontbroken aan deskundigheid en inzicht om op een verstandige wijze om te gaan met de ‘veeleisende’ opstelling van verzoeker. Daardoor hebben politie en OM gefaald in het de-escaleren van de situatie. Hoewel op een aantal punten de acties van politie en OM goedbedoeld waren, schoten zij volstrekt tekort om recht te doen aan het onrecht dat verzoeker is aangedaan.

De korpsbeheerder startte een ‘bemiddeling’, die uiteindelijk uitliep op een bindend adviesprocedure, die gefixeerd was op de bindende vaststelling van de schade van verzoeker. Deze bindend adviesprocedure strandde doordat verzoeker er geen vertrouwen

meer in had. Met enige deskundigheid op het terrein van conflicthantering was op voorhand duidelijk geweest dat de 'bemiddeling' weinig professioneel werd aangepakt en dat de onduidelijke overgang naar een bindend adviesprocedure die ging over schadevergoeding slechts kon bijdragen tot verder onbegrip en verdere escalatie. De Schadevergoedingswijzer van de Nationale ombudsman en de 'excuuskaart' hadden de weg kunnen wijzen naar een bevredigende afloop.

Na het mislukken van de bindend adviesprocedure duurde het in feite tot en met het onderzoek door de Nationale ombudsman voordat er in 2013 opnieuw beweging in de zaak kwam. Tijdens een TV-uitzending over zijn zaak heeft het OM voor het eerst – geconfronteerd met de feiten waar verzoeker mee geconfronteerd is - excuses aangeboden. Vervolgens is in de afrondende fase van het onderzoek aangekondigd dat het OM een aanbod voor schadevergoeding aan verzoeker zal gaan doen.

De Nationale ombudsman houdt echter een onbevredigend gevoel over aan deze zaak. Niemand is zonder fouten en als de politie en het OM een fout maken, dan rust op hen de verplichting om een vorm van herstel te realiseren. Bij dat herstel moet niet in de eerste plaats gedacht worden aan schadevergoeding, maar aan herstel van de verhoudingen. Een goed gesprek over dat wat de fout voor iemand betekend heeft en het aanbieden van excuses vormen een noodzakelijke voorwaarde om vervolgens te overleggen op welke wijze compensatie mogelijk is.

De Nationale ombudsman beveelt de politie en het OM aan om zich te verdiepen in het onderwerp conflicthantering en zich van deskundigheid te voorzien om op een behoorlijke wijze om te gaan met situaties waarin burgers ten gevolge van fouten van de politie of het OM in de problemen komen. Het tonen van een menselijk gezicht vormt daarbij een belangrijke leidraad.

Wat vooraf ging2

Volgens het verhaal van verzoeker kwam hij in mei 2005 tot de ontdekking dat hij een geslachtsziekte had opgelopen, terwijl hij zelf niet was vreemdgegaan. Toen hij zijn partner B. hierop aansprak vertelde zij hem eerst dat zij eenmalig was vreemdgegaan met iemand die ze niet kende. Later veranderde ze dat verhaal: het zou zijn gegaan om onvrijwillige seks. Toen verzoeker erop aandrong dat zij hiervan aangifte zou doen bij de politie, kwam de waarheid pas boven tafel. Ze vertelde hem dat ze een geheime relatie had. Voor verzoeker was dit een zware klap. Hun relatie was wat hem betreft beschadigd. Ze waren al 23 jaar samen en hadden twee kinderen, een zoon en een dochter, geboren in 1996 en in 1998.

In de zomer van 2005 volgen verschillende pogingen van de beide partners om hun relatie nieuw leven in te blazen. Deze pogingen slagen uiteindelijk niet. In september 2005 besluit verzoeker de relatie te verbreken. B. verlaat het huis en gaat bij haar moeder wonen. De kinderen blijven bij verzoeker. Het verbreken van de relatie gaat gepaard met regelmatige conflicten.

Kort na het verbreken van de relatie, in september 2005, doet B. bij de politie een melding van mishandeling van haar door verzoeker. Daarna keert zij regelmatig terug bij de politie om haar verhaal aan te vullen. Wat in september begon met een melding van mishandeling, resulteert in december in een aangifte van herhaalde verkrachting over een lange periode. Van de seksuele handelingen van de beide partners is veel beeld- en geluidmateriaal doordat zij daar zelf vaak opnamen van maakten. De politie start een onderzoek.

In februari 2006 wordt verzoeker gearresteerd, tijdens een schooluitje van zijn zoon waarbij hij als vervoerder en als begeleider zou optreden. Bij een huiszoeking wordt onder meer beeld- en geluidmateriaal van de seksuele handelingen van de beide partners in beslag genomen. Verzoeker wordt in voorlopige hechtenis gehouden. De beide kinderen gaan bij B. wonen. In maart 2006 wordt de voorlopige hechtenis voor onbepaalde tijd geschorst onder een aantal gedragsvoorwaarden, waaronder één voor verzoeker zeer beperkende gedragsvoorwaarde, namelijk dat hij geen contact zal hebben met B. en hun twee kinderen. Twee jaar later, in juni 2008, worden de schorsingsvoorwaarden opgeheven. Op 16 april 2009 vindt de zitting plaats voor de rechtbank te Breda.

Op 29 april 2009 spreekt de rechtbank verzoeker gemotiveerd vrij. In de overwegingen legt de rechtbank successievelijk elk door het Openbaar Ministerie (OM) aangedragen steunbewijs terzijde als niet bruikbaar, niet overtuigend of juist steun gevend aan het onschuldige scenario. Op 13 mei 2009 wordt de vrijspraak onherroepelijk.

Kort na de vrijspraak, in mei 2009, doet verzoeker aangifte tegen B. wegens het doen van valse aangiften en dient hij een aantal klachten in bij de politie Midden en West Brabant en later ook bij het Openbaar Ministerie. Zijn klachten gaan vooral over de wijze waarop de opsporing en vervolging tegen hem waren verricht. Deze waren volgens hem eenzijdig op de aangeefster gericht en er was volgens hem sprake van tunnelvisie.

Begin juli 2009 wordt aan verzoeker schriftelijk bericht dat zijn aangifte tegen B. niet zal leiden tot een vervolging wegens het ontbreken van opsporingsindicaties.

Naar aanleiding van zijn klachten vindt in september 2009 een gesprek plaats tussen verzoeker en medewerkers van de politieregio Midden en West Brabant en van het Openbaar Ministerie te Breda over hoe zijn klachten worden behandeld. Daarbij wordt aangekondigd dat een intern 'feitenonderzoek' zal worden verricht en dat een scan zal plaatsvinden naar de aanpak van zedenzaken door de politie Midden en West Brabant.

Uit de rapporten van het interne onderzoek dat kort daarna gestart wordt komt naar voren dat inderdaad sprake is geweest van eenzijdige, slachtoffergerichte opsporing en van tunnelvisie. Zo wordt in de rapporten opgemerkt dat B. kennelijk door de politie werd overgehaald om aangifte tegen H. te doen, toen zij daar zelf over twijfelde. Ook wordt opgemerkt dat de verklaring van aangeefster op sommige onderdelen aantoonbaar onjuist was, zonder dat dit door de opsporingsambtenaren werd geconstateerd. Onderzoek naar feiten die de betrouwbaarheid van de verklaringen van B. dan wel van verzoeker hadden kunnen aantonen is achterwege gelaten.

Op 25 november 2009 wordt verzoeker schriftelijk door politie en OM geïnformeerd over de stand van het interne onderzoek: het streven is de eindconclusies in januari 2010 te presenteren (eventueel in een gesprek). Daarbij zullen de bevindingen van het onderzoek binnen het OM worden betrokken.

Op 28 januari 2010 ontvangt verzoeker een concept-afdoeningsbrief van de korpsbeheerder van de politieregio Midden en West Brabant. Hij stelt verzoeker in de gelegenheid op deze brief te reageren alvorens de klachten definitief af te doen. De brief is - in tegenstelling tot de voortgangsbrief van november 2009 - niet mede ondertekend door het OM.

Als onderdeel van het interne onderzoek is intussen ook een contra-expertise verricht door de Landelijke Expertisegroep Bijzondere Zedenzaken (LEBZ), een expertisegroep binnen de politie. Het rapport van de contra-expertise door de LEBZ wordt op 2 februari 2010 afgerond met onder meer de conclusie dat er *geen enkele onderbouwing* is voor de beschuldigingen in het dossier. Dit heeft volgens de LEBZ enerzijds te maken met de tegenstrijdigheden in de verklaringen van aangeefster en anderzijds met de kwaliteit van het opsporingsonderzoek. Het rapport is buitengewoon kritisch over de werkwijze van de opsporingsambtenaren. Verzoeker krijgt dit rapport pas medio april 2010 onder ogen.

Begin februari 2010 ontvangt verzoeker van het OM te Breda een schriftelijke reactie op de door hem tegen het OM ingediende klachten. Alle klachtonderdelen worden daarin ongegrond verklaard. De uitkomsten van het interne onderzoek dat mede in opdracht van het OM binnen de politie had plaatsgevonden worden daarbij niet genoemd. Evenmin wordt melding gemaakt van het onderzoek door en binnen het OM, dat genoemd werd in de brief van 25 november 2009.

Op 7 april 2010 volgt de definitieve afdoeningsbrief van de korpsbeheerder Midden en West Brabant naar aanleiding van de uitkomsten van het interne onderzoek. Ook deze brief is *niet* mede ondertekend door het OM. Samengevat houdt de brief het volgende in:

de klachten van verzoeker worden grotendeels gegrond verklaard;

erkend wordt dat de politie ernstige fouten heeft gemaakt;

in geval van schade kan verzoeker een schadeclaim indienen, die dan zal worden doorgeleid naar de verzekeraar.

Inmiddels heeft verzoeker ook een klacht ingediend bij de Nationale ombudsman tegen de politie Midden en West Brabant en tegen het OM te Breda. Met zijn klacht aan de Nationale ombudsman stuurt hij een lange lijst mee met schadelijke gevolgen die hij heeft ondervonden. Door alles wat hem is overkomen, stelt hij enorme schade te hebben geleden. Het zwaarst wegen voor hem het feit dat hij zijn kinderen jarenlang niet heeft kunnen zien en het feit dat hij zijn baan is kwijtgeraakt. Toen hij werd gearresteerd was hij in onderhandeling over een nieuwe functie. Deze functie ging aan hem voorbij doordat hij in voorlopige hechtenis werd gehouden. Uiteindelijk heeft hij zich genoodzaakt gezien een functie in het buitenland te aanvaarden. Zijn schade schat hij zelf op tenminste 3,5 miljoen euro.

De Nationale ombudsman start een onderzoek en stuurt op 17 augustus 2010 brieven aan de minister van Justitie en aan de beheerder van het korps Midden en West Brabant waarin wordt gevraagd een aantal vragen te beantwoorden. Met beide brieven stuurt de Nationale ombudsman de lijst van schadelijke gevolgen van verzoeker mee. Ook stuurt de Nationale ombudsman een exemplaar van het rapport van de contra-expertise door de LEBZ mee met zijn brief aan de minister van Justitie en aan de korpsbeheerder. Hij vraagt hen op dit rapport te reageren.

Op 11 november 2010 reageert de minister van Veiligheid en Justitie (de naam van het Ministerie is inmiddels gewijzigd) schriftelijk op de door de Nationale ombudsman gestelde vragen. Ondanks het verzoek van de Nationale ombudsman daartoe gaat de minister van Veiligheid en Justitie in zijn reactie niet in op de inhoud van het LEBZ-rapport of op de verantwoordelijkheid van het OM.

Intussen heeft eind september 2010 een gesprek plaatsgevonden tussen verzoeker en de korpsbeheerder Midden en West Brabant. Daarbij hebben zij afgesproken de zaak tot een afronding te zullen brengen door middel van mediation.

De Nationale ombudsman vindt de zaak geschikt voor mediation. Daarom stelt hij zowel verzoeker als de minister van Veiligheid en Justitie als de korpsbeheerder op 18 januari 2011 schriftelijk in kennis van het feit dat hij zijn onderzoek stopzet in afwachting van de mediation.

Vanaf oktober 2010 volgen vele mailwisselingen tussen de korpsbeheerder en verzoeker over de uitwerking van de mediation. Medio oktober bericht de korpsbeheerder aan verzoeker dat hij meer voelt voor een bindend adviesovereenkomst dan voor een mediation. Niettemin blijft de korpsbeheerder in zijn mailwisseling met verzoeker nog lang de woorden *mediation* en *mediators* gebruiken. Vrijwel alle communicatie tussen hem en verzoeker verloopt per mail omdat verzoeker in verband met zijn werk in het buitenland

woont.

De korpsbeheerder benadert twee adviseurs met het verzoek zich over de zaak te buigen. Deze adviseurs geven in december aan dat een aantal wensen en eisen van verzoeker volgens hen niet of minder vatbaar zijn voor mediation en dat de bedoeling van de korpsbeheerder inmiddels is dat een bindend adviesovereenkomst wordt uitgebracht. Op aandringen van de korpsbeheerder heeft verzoeker inmiddels een advocaat, die namens hem onderhandelt over de op te stellen overeenkomst. Verzoeker beklagt zich erover dat hij zich onvoldoende betrokken voelt bij het proces. Hij dringt erop aan dat hij voorafgaand aan het sluiten van een overeenkomst de gelegenheid krijgt persoonlijk kennis te maken met de adviseurs/mediators. Hij wil graag snel zijn verhaal kwijt aan de adviseurs. Het antwoord van de korpsbeheerder houdt in dat de adviseurs pas iets kunnen doen met de opvattingen van verzoeker als er een getekende overeenkomst tot het uitbrengen van een bindend advies ligt.

Per 21 juni 2011 ligt er een getekende overeenkomst tot het uitbrengen van bindend advies. Verzoeker geeft opnieuw bij de korpsbeheerder - en later ook bij de adviseurs - aan dat hij graag als eerste zijn verhaal wil doen bij de adviseurs. De adviseurs laten verzoeker weten dat zij vooralsnog niet op dit verzoek zullen ingaan omdat zij al in voldoende mate menen te weten hoe hij over zaken denkt. In hun plan van aanpak blijkt een gesprek met verzoeker niet voor te komen.

In november 2011 zegt verzoeker zijn vertrouwen in het bindend adviestraject op. In december 2011 vraagt verzoeker de Nationale ombudsman alsnog een onderzoek in te stellen naar zijn zaak. De Nationale ombudsman neemt zijn zaak vanaf april 2012 alsnog in onderzoek.

Het onderzoek van de Nationale ombudsman heeft plaatsgevonden aan de hand van de navolgende klachtformulering.

Klacht

Verzoeker klaagt er zowel ten aanzien van het regionale politiekorps Midden en West Brabant als ten aanzien van het OM te Breda over dat:

I) er in het opsporingsonderzoek jegens hem fouten zijn gemaakt als gevolg waarvan hij zowel materiële als immateriële schade heeft geleden. Het stoort hem dat een belangrijk deel van de fouten weliswaar door de politie is erkend (onder meer in de brief aan verzoeker van 7 april 2010), maar niet of nauwelijks door het OM en hij nog steeds geen genoegdoening/handreiking heeft ontvangen voor zowel de materiële als de immateriële schade. Verzoeker had het passend gevonden als politie en OM uit zichzelf met een genoegdoening/handreiking waren gekomen. De verwijzing door de korpsbeheerder in zijn brieven van 28 januari 2010 en van 7 april 2010 naar de verzekeraar vond hij in dat opzicht

zeer teleurstellend.

II) het mediationtraject niet aan zijn verwachtingen heeft voldaan. Het zit hem met name dwars dat, ondanks dat hij met de korpsbeheerder van politiekorps Midden en West Brabant een mediation had afgesproken, het in de uitwerking geen mediation geworden is maar een bindend adviesprocedure en dat het OM bij dit traject niet of nauwelijks betrokken is geweest.

Onderzoek

In december 2011 vroeg de heer H. te B. de Nationale ombudsman zijn klacht over de gedragingen van de beheerder van het regionale politiekorps Midden en West Brabant en van de hoofdofficier van justitie van het arrondissementsparket te Breda alsnog in onderzoek te nemen. Naar aanleiding van zijn eerdere klacht hierover van 27 april 2010 had de Nationale ombudsman aanvankelijk een onderzoek ingesteld. Dit onderzoek heeft de Nationale ombudsman op 18 januari 2011 stopgezet in afwachting van de mediation, waarover inmiddels door de korpsbeheerder met verzoeker afspraken waren gemaakt.

Naar aanleiding van het verzoek van de heer H, om zijn klacht alsnog in onderzoek te nemen, zijn door twee medewerkers van bureau Nationale ombudsman verkennende gesprekken gevoerd met de beheerder van het politiekorps Midden en West Brabant (op 27 februari 2012), met de plaatsvervangend hoofdofficier van justitie te Breda (op 22 maart 2012) en met de heer H. en zijn partner M. (op 8 maart 2012). De medewerkers kwamen op basis van de gevoerde gesprekken tot de conclusie dat het wederzijds vertrouwen te zeer was beschadigd om een nieuwe poging tot mediation kans van slagen te geven en dat het instellen van een onderzoek de voorkeur verdiende. Dit heeft de Nationale ombudsman doen besluiten de zaak in onderzoek te nemen.

De Nationale ombudsman heeft de klacht van verzoeker over de gedragingen van de beheerder van het regionale politiekorps Midden en West Brabant en over de gedragingen van de hoofdofficier van Justitie te Breda, die worden aangemerkt als gedragingen van de minister van Veiligheid en Justitie, vanaf 26 april 2012 in onderzoek genomen.

In het kader van het onderzoek werd de beheerder van het politiekorps Midden en West Brabant en de minister van Veiligheid en Justitie verzocht op de klacht te reageren en een afschrift toe te sturen van de stukken die op de klacht betrekking hebben. Bij brief van 29 mei 2012 reageerde de beheerder van het regionale politiekorps Midden en West Brabant. De minister van Veiligheid en Justitie reageerde bij brief van 20 juni 2012. Deze beide reacties werden per mailbericht van 28 juni 2012 geanonimiseerd toegezonden aan verzoeker met het verzoek daarop te reageren. Op maandag 24 september 2012 stuurde verzoeker zijn reactie met een deel van de bijlagen per mail. Meer bijlagen volgden op 28 september 2012. Het verslag van bevindingen werd de betrokken partijen toegezonden. In het kader van het onderzoek werd betrokkenen verzocht op de bevindingen te reageren.

De chef van het politiekorps Zeeland-West-Brabant reageerde bij brief van 21 maart 2013 op het verslag van bevindingen. De Minister van Veiligheid en Justitie reageerde bij brief van 2 april 2013 op het verslag van bevindingen. Verzoeker reageerde per mail van 22 maart 2013 uitgebreid op het verslag van bevindingen en op 8 april met een aantal aanvullende opmerkingen. De reacties van de betrokken partijen zijn verwerkt in onderhavig rapport. Waar nodig wordt in de tekst naar de desbetreffende reacties verwezen.

Bevindingen

In het navolgende zijn eerst per klachtonderdeel de bevindingen opgenomen. Daarna volgt per klachtonderdeel de beoordeling. Omwille van de logische samenhang wordt de klacht ten aanzien van het nog steeds niet ontvangen hebben van een genoegdoening/handreiking afzonderlijk behandeld in onderdeel III.

I a. Ten aanzien van het niet of nauwelijks door het OM erkennen van de fouten:

Naar aanleiding van de klachten van verzoeker over de wijze waarop het opsporingsonderzoek naar hem verricht werd, is in opdracht van politie en OM een intern onderzoek binnen de politie verricht. Dit onderzoek werd uitgevoerd in onderdelen. Drie van de rapporten waren in november 2009 gereed.

In het rapport van het interne onderzoek van 13 november 2009 wordt vastgesteld dat de Aanwijzing opsporing en vervolging inzake seksueel misbruik van het OM op een aantal belangrijke punten niet is gevolgd in het opsporingsonderzoek tegen verzoeker. Het gaat dan bijvoorbeeld om het ontbreken in het dossier van het schriftelijk verslag van het informatieve gesprek, van het aangifte- of intakegesprek en van andere gesprekken met aangeefster, het ontbreken van foto's van de beweerde blauwe plekken van aangeefster, het ontbreken van gespreksverslagen met getuigen à décharge en het ontbreken van een voorlichtingsrapportage over de verdachte terwijl door de officier van justitie een onderzoek van verzoeker door de districtspsychiater was bevolen.

In het rapport van het interne onderzoek van 16 november 2009 wordt onder meer geconstateerd dat in het gehele opsporingsproces sprake was van het achterwege laten van onderzoek naar feiten die de betrouwbaarheid van de verklaringen van B. dan wel van verzoeker hadden kunnen aantonen.

Bij brief van 25 november 2009, door politie en OM gezamenlijk ondertekend, wordt verzoeker geïnformeerd over de stand van het interne onderzoek. In die voortgangsbrief wordt aangegeven dat een diepgaand dossieronderzoek heeft plaatsvonden waarin op basis van de beschikbare stukken is gereconstrueerd wie op welk moment welke rol heeft

gespeeld, wie welke beslissing heeft genomen, op welke feiten die beslissingen waren gebaseerd, welke voorschriften en aanwijzingen gevolgd dienden te worden, etc. Over het informeren van verzoeker over dit onderzoek bevat deze brief de volgende passage: "Wij streven ernaar nog dit jaar het onderzoek af te ronden, zodat we in de loop van januari - kan het zijn in een persoonlijk gesprek - onze eindconclusies aan u presenteren. Daarbij zullen dan uiteraard ook de bevindingen van het door en binnen het Openbaar Ministerie in te stellen onderzoek worden betrokken."

Op 28 januari 2010 volgt een concept-afdoeningsbrief, welke uitsluitend is ondertekend door de plaatsvervangend korpsbeheerder (en dus niet door het OM, dat wel mede-opdrachtgever was van het onderzoek en dat ook de voortgangsbrief van 25 november 2009 mede had ondertekend). In deze brief wordt evenmin melding gemaakt van het onderzoek door en binnen het OM, dat volgens de brief van 25 november 2009 zou plaatsvinden. Verzoeker ontvangt ook geen afzonderlijk bericht van het OM over de voortgang of over de uitkomsten van dat onderzoek. Verzoeker wordt in de gelegenheid gesteld op deze brief te reageren alvorens de klachten definitief af te doen.

Op 11 februari 2010 vindt een gesprek plaats tussen verzoeker, diens partner, de advocaat van verzoeker, mevrouw O. van de korpsleiding en officier van justitie D. waarin het voornemen tot afdoening van de politiekklachten van 28 januari 2010 wordt besproken.

De definitieve afdoeningsbrief volgt op 7 april 2010. Deze brief is eveneens uitsluitend ondertekend door de korpsbeheerder en dus niet door het OM. De klachten van verzoeker over de politie worden hierin op de meeste onderdelen gegrond geacht en er worden excuses aangeboden. Onder de kop 'Tenslotte' bevat de brief de volgende passage: "Dat er door de organisatie fouten zijn gemaakt is evident. Ik aanvaard daarvoor de verantwoordelijkheid en bied u daarvoor mijn excuses aan." Dat deze erkenning van fouten en deze excuses uit deze brief uitsluitend betrekking hebben op gedragingen van de politie wordt bevestigd in de volgende passage in deze brief: "Volledigheidshalve wil ik nog opmerken dat de thans aan de orde zijnde afdoening uit de aard der zaak alleen betrekking heeft op het handelen of nalaten van de (medewerkers van de) politie Midden en West Brabant. Ten aanzien van uw klachten die zich richten tegen het Openbaar Ministerie ga ik ervan uit dat u ter zake separaat bent geïnformeerd door de hoofdofficier van justitie te Breda." In de brief wordt een aantal malen melding gemaakt van momenten van overleg met het OM tijdens het opsporingsonderzoek. Op de constatering dat de verbalisanten op onderdelen wellicht kritischer hadden kunnen/moeten zijn, volgt de volgende passage: "Daarbij dient evenwel te worden aangetekend dat ook tijdens het Openbaar Ministerie en/of de rechter-commissaris kennelijk geen hiaten in het opsporingsonderzoek zijn vastgesteld en dat geen opdrachten tot nader onderzoek zijn verstrekt. Met betrekking tot de rol en beslissingen van het Openbaar Ministerie en de rechter-commissaris onthoud ik mij uiteraard van een oordeel."

Voor zover de Nationale ombudsman heeft kunnen nagaan is door het OM geen afdoeningsbrief aan verzoeker gezonden naar aanleiding van het interne onderzoek dat binnen de politie had plaatsgevonden, terwijl het OM wel mede opdrachtgever was van dat onderzoek en bovendien mede verantwoordelijk was voor (een deel van) de gemaakte fouten. Ook heeft het OM verzoeker nooit geïnformeerd over het onderzoek dat volgens de brief van 25 november 2009 door en binnen het OM zou plaatsvinden. Wel is op 6 februari 2010 door officier van justitie D. schriftelijk gereageerd op de klachten van verzoeker tegen officier van justitie A. In antwoord op de vraag van verzoeker waarom de strafzaak tegen hem niet eerder is geseponeerd, wordt daarin het volgende gemeld: "Na beoordeling van de zaak was A. van mening dat verdere vervolging op zijn plaats was. Ik ben van mening dat zij in alle redelijkheid tot deze beoordeling kon komen. Ook de rechtbank was blijkbaar die mening toegedaan nu de reden van vrijspraak twijfel was en twijfel dient in het voordeel van verdachte te worden uitgelegd, aldus de rechtbank." Alle klachtonderdelen worden ongegrond verklaard. Onder 'Tenslotte' worden alleen excuses aangeboden voor de vernietiging van inbeslaggenomen goederen, zijnde een honkbalknuppel en twee kapmessen. Ook wordt aangegeven dat verzoeker in verband daarmee recht heeft op schadevergoeding: "U kunt uw gemotiveerde claim bij mij indienen." In de brief wordt nergens melding gemaakt van het interne onderzoek binnen de politie of van het in de brief van 25 november 2009 genoemde onderzoek door en binnen het OM. In zijn reactie op het verslag van bevindingen zegt de minister van Veiligheid en Justitie hierover dat het feitenonderzoek zoals dit bij de politie heeft plaatsgevonden, mede in opdracht van het OM is gedaan. Bij het OM zelf zou geen feitenonderzoek zijn gedaan. Wel is er een klachtprocedure geweest waarbij de betrokken officier is gevraagd haar visie te geven over de tegen haar ingediende klachtpunten. De visie van de betrokken officier en het oordeel over de ingediende klachtpunten zijn opgenomen in de brief van 6 februari 2010.

Verder stuurde officier van justitie V. te Middelburg op 23 april 2010 aan verzoeker een brief in antwoord op zijn aangiften tegen diverse personen. De officier van justitie te Middelburg heeft deze aangiften, zo schrijft hij, op verzoek van het arrondissementsparket te Breda behandeld omdat hij niet betrokken is geweest bij de strafzaak tegen verzoeker en er derhalve met meer afstand naar kan kijken. In die brief wordt over de verantwoordelijkheid van het OM voor de gang van zaken in het opsporingsonderzoek tegen verzoeker het volgende gezegd:

"Met betrekking tot het opsporingsonderzoek merk ik op dat naar mijn oordeel niet altijd de gewenste kritische houding is aangenomen ten aanzien van de aangiften van mevrouw B. Te meer niet, nu deze verklaringen zijn afgelegd in een periode van echtscheiding die kennelijk met veel conflicten gepaard ging. Voorts ben ik van oordeel dat tijdens het onderzoek diverse feiten niet afdoende zijn gecontroleerd. Er is mijns inziens onvoldoende onderzoek gedaan naar de verwondingen die bij mevrouw B. zijn waargenomen. Daarnaast is er in het onderzoek niet voldoende aandacht besteed aan hetgeen door beide partijen wordt gezegd op de films. Ik ben voorts van mening dat er bij de handelwijze van

diverse personen, die verklaringen hebben afgelegd in het onderzoek, de nodige kanttekeningen zijn te plaatsen".

In deze brief komt de officier van justitie tot de conclusie dat geen van de aangiften een opsporingsonderzoek rechtvaardigen. Hij rept niet over het interne onderzoek of over de resultaten daarvan.

Intussen is op 2 februari 2010 het rapport van de contra-expertise door de LEBZ afgerond. In april 2010 ontvangt verzoeker van de politie een afschrift van de door hem opgevraagde stukken. Daar zit ook het rapport bij van de LEBZ. Volgens het rapport van de LEBZ werd de contra-expertise verricht op verzoek van het Bureau Veiligheid en Integriteit van de regio Zuid Holland Zuid, dat op dat moment het 'feitenonderzoek' verrichtte naar de zaak. De expertisegroep kreeg op 19 oktober 2009 een deel van het dossier, namelijk de stukken die bij het onderzoeksteam in de strafzaak in bezit waren ten tijde van het moment waarop overleg plaatsvond tussen dat onderzoeksteam en het OM op 4 januari 2006. De vraag aan de expertisegroep was: welke keuze in de voortgang van het onderzoek zou volgens uw expertise gemaakt dienen te worden? Het rapport wordt op 2 februari 2010 afgerond met onder meer de conclusie dat er *geen enkele onderbouwing* is voor de beschuldigingen in het dossier. Dit heeft volgens de expertisegroep enerzijds te maken met de tegenstrijdigheden in de verklaringen van aangeefster en anderzijds met de kwaliteit van het opsporingsonderzoek. De expertisegroep adviseert het strafrechtelijk onderzoek tegen verzoeker te stoppen. De expertisegroep was echter gevraagd de contra-expertise te verrichten nadat de strafzaak al voor de rechter was geweest en vrijspraak was gevolgd.

In augustus 2010 stuurt de Nationale ombudsman het LEBZ-rapport mee met zijn brieven aan de minister van Justitie en aan de korpsbeheerder. Aan de minister van Justitie vraagt de Nationale ombudsman te reageren op dit rapport en daarbij in te gaan op de verantwoordelijkheid van het OM.

In zijn antwoordbrief van 11 november 2010 schrijft de minister van Veiligheid en Justitie dat het rapport van de LEBZ de officier van justitie die het klachtendossier van verzoeker behandelt heeft verrast. Er is volgens de minister nooit mede door het arrondissementparket Breda gevraagd om een LEBZ rapportage. De opdracht aan het LEBZ is volgens hem geheel op eigen initiatief - en daarmee onbevoegd - gegeven door de opsporingsambtenaren die belast waren met het onderzoeken van het politieoptreden in de strafzaak tegen verzoeker. "Bij nadere lezing blijkt dat het aanvragen van het rapport inderdaad in een zinsnede van het genoemde "Feitenonderzoek" wordt genoemd, maar dit is in eerste instantie bij het lezen van die rapporten over het hoofd gezien." Ondanks het verzoek van de Nationale ombudsman daartoe gaat de minister van Veiligheid en Justitie in zijn reactie niet in op de inhoud van het LEBZ-rapport of op de verantwoordelijkheid van het OM. Voor zover de klacht van verzoeker zich richt tegen het optreden van het OM in deze zaak, acht de Minister deze ongegrond.

De minister van Veiligheid en Justitie heeft in zijn reactie van 20 juni 2012 aangevoerd dat officier van justitie D. betrokken is geweest bij de totstandkoming van de afdoeningsbrief van 7 april 2010, waarin de korpsbeheerder aangeeft dat indien verzoeker door het voorgevallene aantoonbare materiële of immateriële schade heeft geleden, hij zijn aansprakelijkheidsstelling verwacht.

In diezelfde reactie geeft de minister aan dat het OM erkent dat er onder zijn verantwoordelijkheid fouten zijn gemaakt in het opsporingsonderzoek en dat er ook door het OM zelf fouten zijn gemaakt. De sturing en begeleiding van het opsporingsonderzoek had strakker en eenduidiger gekund en gemoeten. Als gevolg van het feit dat verschillende zaaksofficieren elkaar hebben opgevolgd, is dit niet optimaal gebeurd. De oorzaak hiervan is gelegen in procedures en werkafspraken. Deze tekortkomingen zijn volgens de minister niet de individuele officier aan te rekenen, maar het OM als organisatie.

Ook heeft de Minister van Veiligheid en Justitie aangevoerd dat op 25 januari 2012 een gesprek van de plv. hoofdofficier van justitie te Breda met de partner van verzoeker heeft plaatsgevonden, waarbij aan de orde is geweest dat er fouten zijn gemaakt en dat het OM open stond voor vergoeding van schade, mits voorafgegaan door een onderbouwde schadeclaim. In reactie op het verslag van bevindingen heeft verzoeker hierover opgemerkt dat zijn partner die datum inderdaad bij de plv. hoofdofficier is geweest, echter niet voor een gesprek, maar voor inzage in het dossier. Er heeft toen niet meer dan een 'social talk' plaatsgevonden en af en toe een toelichting op de stukken als de partner van verzoeker daar om vroeg. Er is volgens verzoeker niet gesproken over een eventuele schadevergoeding.

In een brief van 8 maart 2012 van officier van justitie Z. aan verzoeker, waarin hij reageert op de aangifte van verzoeker tegen drie opsporingsambtenaren, wordt voor het eerst schriftelijk door het OM aan verzoeker melding gemaakt van de uitkomsten van de interne onderzoeken en van de LEBZ-contra-expertise. De conclusies van de onderzoekscommissie en van de LEBZ worden door de officier van justitie onderschreven. De officier van justitie is overigens van mening dat ten aanzien van de drie opsporingsambtenaren onvoldoende verdenking is van enig strafbaar feit, omdat de daarvoor vereiste opzet ontbreekt. Omdat er geen aanwijzingen zijn dat de politieambtenaren opzettelijk strafbare feiten hebben gepleegd, wordt geen strafrechtelijk onderzoek gestart.

I b Ten aanzien van de verwijzing door de korpsbeheerder naar de verzekeraar

Bij de opening van zijn onderzoek heeft de Nationale ombudsman gewezen op de door hem opgestelde Schadevergoedingswijzer, het kader waaraan hij in concrete gevallen de behandeling van claims door de overheid toetst. De Schadevergoedingswijzer geeft een

overzicht van zestien belangrijke spelregels voor het behoorlijk omgaan met schadeclaims. Deze spelregels vormen een handreiking voor de overheid om deze behoorlijke behandeling in de dagelijkse praktijk in te vullen.

Voor de beoordeling van het onderhavig klachtonderdeel is met name Spelregel 3 van de Schadevergoedingswijzer van belang. Deze spelregel houdt in dat de overheid die is verzekerd voor schade steeds zelf de relatie met de burger onderhoudt en steeds zelf de afweging ten aanzien van de claim maakt, ook als de verzekeraar een inhoudelijk standpunt over de claim heeft ingenomen. De achtergrond van deze spelregel is dat de burger zich afgescheept kan voelen als een overheidsinstantie voor de afwikkeling van gemaakte fouten doorverwijst naar een anonieme instantie als een verzekeraar. Voor de burger is het van belang om zowel over de gemaakte fouten als over de eventuele compensatie daarvan in de vorm van een schadevergoeding, persoonlijk contact met de overheidsinstantie te voeren.

De brieven van 28 januari 2010 en van 7 april 2010 van de korpsbeheerder aan verzoeker, waarin een reactie wordt gegeven op de klachten van verzoeker, bevatten beide de volgende passage: "Mocht u vanwege het voorgevallene aantoonbaar materiële of immateriële schade hebben geleden en is die aantoonbaar aan het politieoptreden te wijten, dan verwacht ik uw aansprakelijkstelling en zal die doorgeleiden naar de verzekeringsmaatschappij van het korps."

De korpsbeheerder voert in zijn reactie aan dat hij steeds zelf contact heeft onderhouden met verzoeker en hem heeft uitgenodigd tot het indienen van een schadeclaim. De claim is echter nooit door hem ontvangen. Hij heeft de verzekeraar op de hoogte gehouden van het verloop van het bindend adviestraject. Het inhoudelijk standpunt van de verzekeraar heeft nooit een rol gespeeld in het bindend adviestraject en meer specifiek bij het benoemen van de schade.

II Ten aanzien van de afgesproken mediation die in zijn uitwerking geen mediation geworden is maar een bindend adviesprocedure en het niet of nauwelijks betrokken zijn van het OM bij dit traject.

Op 29 september 2010 vindt een gesprek plaats tussen verzoeker en de korpsbeheerder Midden en West Brabant over de mogelijkheid tot een afronding van de zaak te komen door middel van mediation. Afgesproken wordt dat de korpsbeheerder en verzoeker ieder een mediator inbrengen. In zijn mail van 13 oktober 2010 zegt de korpsbeheerder hierover: "Voor de goede orde onze afspraak was en is dat wij beiden ook in elkaars kandidaten vertrouwen moeten hebben. Zodra we overeenstemming hebben over de 'mediators' vraag ik hen zelf hun opdracht te formuleren, een opdracht die wij beiden moeten accorderen.

In dezelfde mail van 13 oktober 2010 meldt de korpsbeheerder aan verzoeker dat hij de heer A. (een mediator) heeft gesproken. Deze heeft hem laten weten alleen mogelijkheden te zien om op basis van de regels van het Nederlands Mediation Instituut (NMI) mee te werken. De korpsbeheerder vervolgt in dit mailbericht: "Dat betekent dat er een louter procedurele en procesmatig opgezette mediation plaatsvindt die uiteindelijk tot doel heeft partijen zelf tot consensus te brengen. Dat is volgens mij niet de bedoeling, ik wil een gezaghebbende uitspraak die voor beide partijen "bindend" is. Hij sluit dit mailbericht af met de zin: "Ik hoop dat we zo spoedig mogelijk met de "mediation" kunnen starten".

In de maanden oktober en november worden de heren G. (deskundig op het gebied van civiel recht) en K. (deskundig op het gebied van strafrecht)³ door de korpsbeheerder benaderd met het verzoek zich gezamenlijk te buigen over de zaak van verzoeker. In november stelt de heer K. op verzoek van de korpsbeheerder een concept- opdracht op tot het verrichten van een mediation.

Op 10 december 2010 vindt een overleg plaats tussen de korpsbeheerder Midden en West Brabant en de heren G. en K. over een door hen beiden uit te brengen bindend advies; door de heren G. en K. is hiervan een verslag gemaakt. In dit verslag staat de volgende passage:

"Aanvankelijk heeft in beginsel de gedachte van mediation centraal gestaan (zoals door verzoeker zelf was gevraagd). In die lijn heeft K. in november jl. op verzoek van de korpsbeheerder een concept-opdracht ontworpen, doch hij kwam tot de conclusie dat behalve schadevergoeding een aantal eisen en wensen van de klager niet of minder voor mediation vatbaar zijn, terwijl intussen bij de korpsbeheerder de voorkeur meer uitging naar de vorm van een advies dat z.i. zo veel mogelijk een bindend advies zou moeten zijn. Het is thans in ieder geval zijn bedoeling dat door K. en G. een dergelijk advies zal worden uitgebracht overeenkomstig maatstaven van redelijkheid en billijkheid." Vervolgens wordt in dit verslag een stappenplan gepresenteerd.

Op 15 december 2010 stuurt verzoeker een mailbericht aan de korpsbeheerder, waarin hij zijn onvrede uitspreekt over de gang van zaken. Hij geeft aan zich onvoldoende betrokken te voelen bij het proces: "Wat ons betreft zouden we in dit stadium, zoals gebruikelijk bij mediation, rechtstreeks en open met alle betrokkenen moeten gaan communiceren, wat betekent dat iedereen in cc staat en derhalve over en weer geïnformeerd is." Later in deze mail schrijft hij: "Het beetje vertrouwen dat er **even** was is inmiddels weer volledig weggezaakt."

In zijn antwoord hierop, eveneens van 15 december 2010, opent de korpsbeheerder zijn mailbericht met de volgende passage: "Bijgevoegd treft u het verslag van het overleg van professor K. en de heer G. Op basis van dit verslag zou ik verder willen gaan met onze "mediation cq bindend advies". Ik begrijp uw onvrede, maar hoop dat u zich daaroverheen wilt zetten."

Op 22 december 2010 richt verzoeker zich met een uitgebreid bericht rechtstreeks tot de heren G. en K. Aanleiding is het verslag van het overleg van 10 december 2010, waarop hij ook inhoudelijk reageert. In dit bericht geeft hij aan het te betreuren dat hij nog niet persoonlijk met ze heeft kunnen kennis maken. Vervolgens introduceert hij zichzelf en geeft hij zijn visie op een aantal onderdelen van zijn zaak.

In reactie hierop bericht de korpsbeheerder aan verzoeker op 5 januari 2011 het volgende: "Ik heb uw mail van 22 december ontvangen en wil daarop reageren. U richt zich daarbij uitvoerig tot de heren K. en G., maar u moet begrijpen dat de beide heren pas als bindend adviseur aan de slag kunnen op het moment dat er door ons beiden een bindend advies overeenkomst ligt. Tot dat moment kunnen ze wel kennismaken van uw opvattingen, maar daar daadwerkelijk niets mee doen."

In zijn antwoord hierop schrijft verzoeker aan de korpsbeheerder: "Zoals gezegd sta ook ik nog steeds open voor dit 'mediation' traject maar ik ben inmiddels van mening dat, om werkelijk een goede start te maken, we elkaar eerst persoonlijk moeten ontmoeten.....Al eerder heb ik aangegeven dat het te vaak over mij gaat in plaats van met mij!.... Daarom stel ik voor dat we eerst rond de tafel gaan met de 'mediators' om te bespreken wat wel en wat niet binnen de opdracht past, wat de 'bandbreedte van hun adviezen is en wat de mogelijkheden en onmogelijkheden zijn."

Op 18 januari 2011 stelt de Nationale ombudsman zowel verzoeker als de minister van Veiligheid en Justitie als de korpsbeheerder schriftelijk in kennis van het feit dat het onderzoek is stopgezet in afwachting van mediation. Op dat moment was de Nationale ombudsman niet op de hoogte van het feit dat de afspraak van de korpsbeheerder met verzoeker om mediation tot stand te brengen inmiddels plaats gemaakt had voor het voornemen van de korpsbeheerder een bindend adviesprocedure te starten.

Op 24 januari 2011 vindt een gesprek plaats tussen de korpsbeheerder en de heren G. en K.

Op 11 februari 2011 vindt een bijeenkomst plaats tussen de korpsbeheerder, de hoofdofficier van justitie, verzoeker en de adviseurs G. en K. In dat overleg wordt afgesproken dat een dossier wordt samengesteld voor de adviseurs. Afgesproken wordt de bindend adviesovereenkomst uiterlijk 15 maart 2011 te ondertekenen. Een eerste bijeenkomst ten behoeve van het bindend advies wordt afgesproken op 1 april 2011.

Verzoeker heeft sinds februari/maart 2011 op aandringen van de korpsbeheerder een advocaat ingeschakeld, die met de advocaat van het korps onderhandelt over de op te stellen overeenkomst tot het uitbrengen van een bindend advies.

Een eerste versie van de bindend adviesovereenkomst wordt op 21 februari 2011 aan alle betrokkenen toegezonden.

De afgesproken data van 15 maart en 1 april 2011 worden niet gehaald.

Op 15 april 2011 vindt opnieuw een bijeenkomst plaats tussen de korpsbeheerder, de partner van verzoeker en de beide advocaten. Er worden weer aanpassingen aangebracht op de tekst.

Nadat de beide advocaten niet tot het gewenste resultaat zijn gekomen, kondigt de korpsbeheerder per mail van 6 mei 2011 aan dat hij met een slotvoorstel voor een bindend adviesovereenkomst zal komen. Op 16 mei 2011 volgt het slotvoorstel van de korpsbeheerder.

Op 21 juni 2011 ligt er uiteindelijk een getekende overeenkomst tot het uitbrengen van een bindend advies. De ondertekenaars zijn de korpsbeheerder, de hoofdofficier van justitie en verzoeker.

Op 13 juli 2011 vindt opnieuw een gesprek plaats tussen verzoeker, diens partner, de beide advocaten en de adviseurs. De overeenkomst wordt in onderling overleg op een aantal punten aangepast en er wordt een aantal nadere afspraken gemaakt.

In de periode tussen juli en september 2011 worden door verzoeker verschillende verzoeken gedaan aan de adviseurs om in gesprek te gaan. De adviseurs herhalen hetgeen hierover in hun plan van aanpak staat, namelijk dat zij hebben besloten in eerste instantie met een beperkt aantal betrokkenen te spreken en dat zij vooralsnog geen gesprek met verzoeker nodig achten. Bovendien wijzen zij op de 'vrijheid' die zij als adviseurs hebben hun eigen werkwijze te hanteren.

Op 7 september 2011 richt verzoeker zich opnieuw per mail rechtstreeks tot de heren G. en K. Hij geeft zijn reactie op het plan van aanpak, hij vraagt opnieuw of hij zelf kan worden gehoord door de adviseurs, hij vraagt hen ook om zes andere voor hem cruciale personen te horen en hij citeert een passage uit de brief van april 2009 waarin de korpsbeheerder zijn excuus aanbiedt. Zijn reactie op het plan van aanpak begint met de volgende passage: "Met bijzondere interesse heb ik het plan van aanpak bestudeerd en was enigszins verbaasd dat ik als partij, in het geheel niet gehoord zal gaan worden. Graag breng ik in herinnering dat, wat voor overeenkomst er ook ligt, de intentie een "mediationtraject" was waarbij rechtsherstel, herstel van vertrouwen en niet juridiseren de belangrijkste steekwoorden waren..."

Op 12 september 2011 reageert de heer K. per mail als volgt aan verzoeker: "...Wij hadden U niet onder de nu eerst door ons te horen personen opgenomen omdat we al heel veel van U zelf hebben gehoord en gelezen en wij menen te weten hoe U over de gang van zaken denkt. Daarom willen wij en moeten wij thans de betreffende personen horen over hún visie op o.a. hun eigen handelen en hun beleving en beweegredenen etc. in de zaak. Uiteindelijk is de opdracht van de burgemeester en U aan ons om een bindend

advies uit te brengen ter zake van door U in te dienen claim. Dat is een overwegend juridische kwestie. Ik ben met u eens dat aanvankelijk in het eerste, verkennende gesprek dat ik met de heer N. (de korpsbeheerder, Nationale ombudsman) had de begrippen bemiddeling en mediation zijn gevallen, maar al snel is toen de richting van het bindend advies ter zake van de claim ingeslagen. Dat is nu eenmaal de vraag die ons gesteld is en dat vraagt om een eigensoortige werkwijze die niet hetzelfde is als een mediation benadering...."

Op 19 september 2011 vindt vervolgens een gesprek plaats tussen verzoeker en zijn partner M. en de korpsbeheerder waarbij verzoeker en M. hun zorgen kenbaar maken over de gang van zaken. Verzoeker wil bij de start van het traject graag zelf gehoord worden door de adviseurs en begrijpt niet waarom dit niet gebeurt. De korpsbeheerder belooft e.e.a. te bespreken met de bindend adviseurs.

Hierna volgen mailwisselingen tussen de korpsbeheerder en verzoeker waaruit op te maken valt dat verzoeker niet met overtuiging akkoord is gegaan met de omschakeling naar een bindend adviestraject. Het zit hem voorts dwars dat hij vooraf of bij aanvang van het traject geen gelegenheid heeft gekregen zijn verhaal te doen aan de bindend adviseurs.

Volgens verzoeker wordt op 22 september 2011 door een medewerkster van de korpsleiding telefonisch aan M. medegedeeld dat de adviseurs geen behoefte hebben aan een gesprek met verzoeker. Volgens de korpsbeheerder is daarentegen aan verzoeker bericht dat de adviseurs graag met hem in gesprek willen gaan, echter in een later stadium van het proces, wanneer met alle overige betrokkenen is gesproken. Er volgen gesprekken van de bindend adviseurs met verschillende functionarissen van politie en OM.

Op 20 oktober 2011 laat verzoeker per mail aan de korpsbeheerder weten dat hij geen enkel vertrouwen meer heeft in het traject. Hij stelt voor gezamenlijk in contact te treden met de Nationale ombudsman en hem de vraag voor te leggen of dit mediation/bindend adviestraject voldoet aan de spelregels zoals vastgelegd in de schadevergoedingswijzer en op de belangrijkste punten de aanbevelingen volgt van het rapport van juni 2009 'Behoorlijk omgaan met schadeclaims'. In reactie hierop doet de korpsbeheerder een dringend beroep op verzoeker om de overeengekomen bindend adviesprocedure af te maken. Hij zegt toe de adviseurs te informeren over de ongemakken van verzoeker. Op 7 november 2011 wordt aan verzoeker voorgesteld een gesprek te arrangeren tussen verzoeker, de korpsbeheerder en de adviseurs over de voortgang van het traject. De adviseurs willen echter vooralsnog niet in gesprek gaan met verzoeker zelf. Zij zien daartoe niet de noodzaak en wensen niet door hem gestuurd te worden. Dat willen de adviseurs in het gesprek aan verzoeker duidelijk maken.

Naar aanleiding van de uitnodiging van de korpsbeheerder voor bovenbedoeld gesprek, dat gepland staat voor 16 november 2011 laat verzoeker aan de korpsbeheerder weten

geen behoefte te hebben aan een ontmoeting met de adviseurs. Tijdens een gesprek tussen verzoeker en de korpsbeheerder op 16 november 2011 geeft verzoeker nogmaals aan geen enkel vertrouwen meer te hebben in het bindend adviestraject.

De korpsbeheerder stuurt verzoeker vervolgens een brief, gedateerd 30 november 2011, waarin hij aangeeft te betreuren dat verzoeker het vertrouwen heeft opgezegd in het bindend adviestraject, waarin hij beschrijft hoe de procedure is verlopen en waarin hij verzoeker terugverwijst naar de klachtafhandelingsbrief van zijn ambtsvoorganger van 7 april 2010.

In zijn reactie op het verslag van bevindingen geeft de Minister van Veiligheid en Justitie aan dat de contacten met verzoeker over de mediation weliswaar overwegend via de korpsbeheerder zijn gelopen, maar dat het OM hierbij wel nauw betrokken is geweest en dat er tussen politie en OM regelmatig overleg heeft plaatsvonden. Voorts benadrukt de minister dat het OM partij was bij de bindend adviesovereenkomst en dat in de overeenkomst – onder andere – als opdracht aan de adviseurs is meegegeven te adviseren over wat er bij het OM is misgegaan en welke verbeteringen in deze organisatie naar aanleiding van de constatering zouden kunnen worden aangebracht. Tevens zouden de adviseurs advies geven over de vraag of datgene wat (mogelijk) is misgegaan aan medewerkers van het OM is te verwijten en advies uitbrengen over de jegens hen eventueel te nemen disciplinaire maatregelen.

III Ten aanzien van het nog steeds niet ontvangen hebben van een genoegdoening/handreiking voor zowel de materiële als de immateriële schade en het door politie en OM niet uit zichzelf komen met een genoegdoening/handreiking

Verzoeker klaagt erover dat hij nog steeds geen genoegdoening/handreiking heeft ontvangen voor zowel de materiële als de immateriële schade. Verzoeker had het passend gevonden als politie en OM *uit zichzelf* met een genoegdoening/handreiking waren gekomen.

In de definitieve afdoeningsbrief van de korpsbeheerder van 7 april 2010 worden de klachten van verzoeker over de politie op de meeste onderdelen gegrond geacht, worden fouten erkend en worden excuses aangeboden. De brief sluit af met de zin: "Mocht u vanwege het voorgevallene aantoonbaar materiële of immateriële schade hebben geleden en is die aantoonbaar aan het politieoptreden te wijten, dan verwacht ik uw aansprakelijkstelling".

Bij de opening van zijn onderzoek heeft de Nationale ombudsman gewezen op de door hem opgestelde Schadevergoedingswijzer, het kader waaraan hij in concrete gevallen de behandeling van claims door de overheid toetst. De Schadevergoedingswijzer geeft een

overzicht van 16 belangrijke spelregels voor het behoorlijk omgaan met schadeclaims. Deze spelregels vormen een handreiking voor de overheid om deze behoorlijke behandeling in de dagelijkse praktijk in te vullen. Op het onderhavige klachtonderdeel zijn met name de spelregels 5 en 14 van belang.

Spelregel 5 houdt in dat de overheid een coulante benadering hanteert indien vast staat dat zij fouten heeft gemaakt, maar de burger problemen heeft om de omvang van de schade met hard bewijs te staven.

Spelregel 14 houdt in dat de overheid een *proactieve opstelling* kiest als burgers door haar toedoen schade hebben geleden. Dit betekent dat indien de overheid haar aansprakelijkheid erkent, maar de gestelde hoogte van de schade door haar wordt betwist, zij in elk geval het door haar erkende schadebedrag vergoedt, zodat een eventueel te voeren juridische procedure alleen over het meerdere hoeft te gaan.

De korpsbeheerder en de minister van Veiligheid en Justitie hebben in hun reactie op de klachtformulering aangevoerd dat de genoemde spelregels niet van toepassing zijn omdat verzoeker geen problemen kan hebben gehad om tenminste een deel van de omvang van zijn schade met hard bewijs te staven (spelregel 5) en omdat de gestelde hoogte van de schade niet door de overheid wordt betwist aangezien er in het geheel geen hoogte van de schade is gesteld (spelregel 14).

De minister van Veiligheid en Justitie gaf in zijn reactie op de klachtformulering aan dat het algemeen beleid is dat schade slechts kan worden vergoed op basis van een onderbouwde schadeclaim. Volgens de minister is het niet meer dan billijk dat van verzoeker enige inspanning wordt verwacht ten aanzien van het onderbouwen van zijn schade. De minister wijst er vervolgens op dat verzoeker op diverse momenten zelf een mogelijkheid tot schadevergoeding heeft beëindigd of afspraken daaromtrent niet is nagekomen.

Door zowel de korpsbeheerder als de minister van Veiligheid en Justitie is voorts aangevoerd dat aan verzoeker met regelmaat is gevraagd zijn schade te onderbouwen en dat verzoeker nooit met een dergelijke onderbouwing is gekomen. Onder die omstandigheid de hoogte van de schadevergoeding vaststellen zou een slag in de lucht zijn.

In reactie op het verslag van bevindingen geeft de korpsbeheerder aan dat verzoeker zelf nooit heeft aangegeven dat hij het passend vond dat politie en OM zelf met een handreiking waren gekomen. Integendeel: menigmaal zou verzoeker hebben aangegeven dat het onderbouwen van zijn schadeclaim voor hem geen probleem zou zijn. Onderdeel van de bindend adviesovereenkomst was dat verzoeker met een onderbouwing van de door hem geleden schade zou komen, maar hij is deze verplichting nooit nagekomen.

De minister van Veiligheid en Justitie geeft in zijn reactie aan dat verzoeker zowel in correspondentie met politie en OM als in het bindend adviestraject heeft aangegeven dat hij de door hem geleden schade nader zou onderbouwen, maar dat hij dit, anders dan het noemen van een aantal schadeposten, tot op heden niet heeft gedaan.

Beoordeling

I a. Ten aanzien van het niet of nauwelijks door het OM erkennen van de fouten:

Het vereiste van *goede informatieverstrekking* houdt in dat de overheid ervoor zorgt dat de burger de juiste informatie krijgt en dat deze informatie klopt en volledig en duidelijk is. Zij verstrekt niet alleen informatie als de burger daar om vraagt, maar ook uit zichzelf. Dit betekent dat als uit intern onderzoek is gebleken dat er (ernstige) fouten zijn gemaakt, waardoor een burger is gedupeerd, deze hierover actief en volledig wordt geïnformeerd.

Het vereiste van *coulante opstelling* houdt in dat de overheid zich coulant opstelt als zij fouten heeft gemaakt. Dit betekent dat de overheid bereid is fouten toe te geven en zo nodig excuses aan te bieden. Dit betekent ook dat wanneer uit intern onderzoek blijkt dat er zowel door de politie als door het OM (ernstige) fouten zijn gemaakt waardoor betrokkene is gedupeerd, het op de weg van zowel de politie als het OM ligt deze fouten ruitelijk toe te geven, daarvoor excuses aan te bieden en een passend gebaar te maken.

Het vereiste van *samenwerking* houdt in dat de overheid op eigen initiatief in het belang van de burger met andere instanties samenwerkt en de burger niet van het kastje naar de muur stuurt. Dit brengt met zich mee dat de overheid zich niet verschuilt achter een beperkte taakstelling, maar zelf het initiatief neemt om in het belang van de burger samen te werken met andere instanties. Als door meerdere overheidsinstanties fouten zijn gemaakt waar de burger door benadeeld is, zoeken deze overheidsinstanties in samenwerking met elkaar naar een manier om met die burger tot een oplossing te komen. Het betekent ook dat als één van de betrokken instanties het op zich neemt om als eerste contact voor de burger te dienen, de andere betrokken instantie zich niet achter deze instantie verschuilt, maar aan de burger duidelijk maakt dat mede namens haar wordt gesproken en gehandeld.

In dit geval gaven de uitkomsten van het interne onderzoek niet alleen voor de politie, maar ook voor het OM aanleiding om de onder zijn leiding tijdens het opsporingsonderzoek gemaakte fouten onder ogen te zien en tegenover verzoeker te erkennen. Voor het OM hadden de beide rapporten van het interne onderzoek aanleiding moeten geven om aan verzoeker te erkennen dat in het tegen hem gerichte opsporingsonderzoek de Aanwijzing opsporing en vervolging inzake seksueel misbruik op een aantal belangrijke punten niet is gevolgd en dat het opsporingsonderzoek dermate eenzijdig en gebrekkig is geweest dat dit

– *achteraf gezien* – onvoldoende degelijke basis vormde voor (verdere) vervolging.

Op basis van de beschikbare correspondentie komt de Nationale ombudsman tot de conclusie dat het OM verzoeker daarentegen niet zelf schriftelijk heeft geïnformeerd over de resultaten van het interne onderzoek binnen de politie en over de fouten die onder zijn verantwoordelijkheid in het opsporingsonderzoek zijn gemaakt. Ook zijn er door het OM destijds geen excuses gemaakt voor de fouten die door het interne onderzoek aan het licht zijn gebracht.

Integendeel: in zijn brief van 6 februari 2010 houdt officier van justitie D. staande dat de behandelend officier van justitie in redelijkheid kon komen tot haar beslissing verzoeker verder te vervolgen. Daarbij geeft hij geen antwoord op de vraag waar het verzoeker inmiddels om te doen was namelijk of het OM *ook achteraf gezien, gelet op de uitkomsten van het interne onderzoek*, van mening was dat de resultaten uit het opsporingsonderzoek voldoende basis vormden voor de (verdere) vervolging. Dit is in strijd met het vereiste van goede informatieverstrekking en met het vereiste van een coulante opstelling.

In de brief van de officier van justitie te Middelburg van 23 april 2010 wordt weliswaar een aantal fouten erkend, maar wel met behulp van verhullend taalgebruik ("de nodige kanttekeningen zijn te plaatsen") en zonder de uitkomsten van het interne onderzoek te noemen en zonder de voor verzoeker zo belangrijke conclusie dat er – *achteraf gezien, gelet op de uitkomsten van het interne onderzoek* – onvoldoende degelijke basis bestond voor een (verdere) vervolging. Ook worden in die brief geen excuses gemaakt, evenmin wordt aangegeven dat het OM open staat voor het vergoeden van geleden schade.

De bewering van de minister dat officier van justitie D. bij de totstandkoming van de brief van de korpsbeheerder van 7 april 2010 betrokken is geweest, kan niet door de Nationale ombudsman worden getoetst. Wel kan worden vastgesteld dat de brief van 7 april 2010 zich nadrukkelijk beperkt tot erkenning van fouten door de politie en dat verzoeker hieruit onmogelijk een erkenning van fouten of het aanbieden van excuses door het OM heeft kunnen afleiden.

Ook naar aanleiding van het LEBZ-rapport, dat mogelijk eerder, maar in elk geval sinds augustus 2010 bij de minister van (Veiligheid en) Justitie en bij het OM te Breda bekend was, heeft het OM noch aan verzoeker noch door tussenkomst van de minister aan de Nationale ombudsman laten blijken dat het de in dit rapport blootgelegde fouten erkende en zich bewust was van de mate waarin verzoeker hierdoor benadeeld was. Het feit dat dit rapport volgens de minister van Veiligheid en Justitie zonder opdracht van het OM en dus onbevoegd was opgesteld, had naar het oordeel van de Nationale ombudsman niet in het nadeel van verzoeker mogen werken in die zin dat aan de inhoud ervan tegenover hem geen betekenis werd gegeven nu hij er wel kennis van had genomen.

Doordat het OM in de schriftelijke berichtgeving aan verzoeker in de periode van november 2010 tot maart 2012 geen enkele keer melding maakte van de interne onderzoeken of van de uitkomsten daarvan, ook niet toen het in die berichtgeving reageerde op klachten en aangiftes van verzoeker naar aanleiding van de gemaakte fouten, heeft het OM gehandeld in strijd met het vereiste van goede informatieverstrekking.

Door de schriftelijke berichtgeving over de uitkomsten van die onderzoeken volledig over te laten aan de korpsbeheerder, terwijl het OM wel mede opdrachtgever was van die onderzoeken, heeft het OM tevens gehandeld in strijd met het vereiste van samenwerking.

Door verzoeker als gevolg daarvan lange tijd in het onzekere te laten over de vraag in hoeverre de door en onder verantwoordelijkheid van het OM gemaakte fouten door het OM werden erkend, door daarvoor niet duidelijk en expliciet excuses aan te bieden en niet aan te geven open te staan voor het bieden van een tegemoetkoming, heeft het OM bovendien gehandeld in strijd met het vereiste van coulance.

Dat volgens de minister van Veiligheid en Justitie op 25 januari 2012 een gesprek met de partner van verzoeker heeft plaatsgevonden, waarbij aan de orde is geweest dat er fouten zijn gemaakt, doet hieraan niet af omdat dit gesprek pas ruim twee jaar nadat het interne onderzoek was afgerond heeft plaatsgevonden. Door het ontbreken van een verslag of schriftelijke bevestiging van dit gesprek bleef het voor verzoeker bovendien nog steeds onduidelijk in hoeverre het OM de fouten had erkend. Dit geldt temeer omdat hij zelf niet aanwezig was bij het gesprek. Ook het feit dat in de brief van de officier van justitie Z. aan verzoeker van 8 maart 2012 melding wordt gemaakt van de uitkomsten van de interne onderzoeken en van het LEBZ-onderzoek en de conclusies daarvan worden onderschreven, doet aan het oordeel van de Nationale ombudsman niet af omdat deze brief dateert van meer dan twee jaar na het uitkomen van de onderzoeksrapporten en in die brief geen excuses worden gemaakt of wordt aangegeven dat het OM open staat voor het bieden van een tegemoetkoming.

De gedraging is niet behoorlijk.

I b. Ten aanzien van de verwijzing door de korpsbeheerder naar de verzekeraar

Gezien het feit dat de korpsbeheerder inderdaad steeds zelf de contacten heeft onderhouden met verzoeker (dit geldt in versterkte mate voor de periode van september 2010 tot november 2011; zie hierover de bevindingen in onderdeel II), dat hij in zijn brief van 28 januari 2010 en 7 april 2010 uitvoerig is ingegaan op de door verzoeker ingediende klachten en verzoeker inderdaad heeft uitgenodigd zijn schadeclaim in te dienen en daarbij ook aangeeft zelf de schadeclaim te willen ontvangen, moet de mededeling dat hij deze zal doorgeleiden naar de verzekeringsmaatschappij eerder worden begrepen als een

overbodige toevoeging, dan als een aanwijzing voor een onvoldoende conflict-oplossende instelling van de korpsbeheerder.

Dat verzoeker deze mededeling toch als teleurstellend heeft ervaren, is wel begrijpelijk vanuit de wens van verzoeker dat politie en OM zelf met een aanbod voor een schadevergoeding zouden komen, maar leidt niet tot het oordeel dat een behoorlijkheidsvereiste is geschonden.

De onderzochte gedraging is behoorlijk.

II Ten aanzien van de afgesproken mediation die in zijn uitwerking geen mediation geworden is maar een bindend adviesprocedure en het niet of nauwelijks betrokken zijn van het OM bij dit traject:

Het vereiste van *betrouwbaarheid* houdt onder meer in dat de overheid binnen het wettelijk kader eerlijk en oprecht handelt en dat zij doet wat zij zegt. De overheid komt afspraken en toezeggingen na. Als de overheid gerechtvaardigde verwachtingen heeft gewekt bij een burger, moet zij deze ook honoreren. Als de overheidsinstantie met een burger heeft afgesproken mediation te kiezen als middel om het conflict op te lossen, is de verwachting van de burger dat de overheidsinstantie daarmee daadwerkelijk mediation bedoelt (dat wil zeggen: een mediation volgens de uitgangspunten en regels van het NMI), naar het oordeel van de Nationale ombudsman gerechtvaardigd. De overheidsinstantie moet deze verwachtingen vervolgens honoreren of andere afspraken maken.

Het vereiste van *fair play* houdt in dat de overheid de burger de mogelijkheid geeft om zijn procedurele kansen te benutten en daarbij zorgt voor een eerlijke gang van zaken. Dit brengt mee dat een overheidsinstantie open kaart speelt, helder communiceert en ervoor waakt dat zij burgers niet op het verkeerde been zet. Wanneer de overheidsinstantie uit is op "een gezaghebbende uitspraak, die voor beide partijen bindend is", moet die overheidsinstantie daarover helder communiceren en moet zij voorkomen dat zij de burger door het (blijven) gebruiken van de term *mediation* op het verkeerde been zet.

Kort nadat hij met verzoeker had afgesproken de zaak door middel van mediation tot een oplossing te zullen brengen, kwam de korpsbeheerder eenzijdig tot de conclusie dat hij meer zag in een bindend adviesprocedure. De Nationale ombudsman betreurt dit. Naar de inschatting van de Nationale ombudsman was mediation (dat wil zeggen een mediation op basis van de regels van het Nederlands Mediation Instituut) een geschikte methode geweest om deze zaak tot een voor beide partijen bevredigende oplossing te brengen. In een mediationstraject had verzoeker zijn behoefte aan een tegemoetkoming in de schade naar voren kunnen brengen en hadden partijen daarover overeenstemming kunnen bereiken. Doordat de korpsbeheerder al snel na de eerste afspraken tot de conclusie kwam dat hij voorkeur had voor een bindend adviesprocedure heeft hij het instrument

mediation geen eerlijke kans gegeven.

De Nationale ombudsman onderkent echter dat ook een bindend adviesprocedure een geschikt middel had kunnen zijn om te komen tot een voor beide partijen bevredigende uitkomst. De betrokkenheid van het OM bij de bindend adviesovereenkomst, terwijl het OM in het traject dat daaraan voorafging voor verzoeker buiten beeld was gebleven, waardeert de Nationale ombudsman positief. **Het enkele feit dat er op initiatief van de korpsbeheerder geen mediation tot stand werd gebracht maar een bindend adviesprocedure leidt dan ook niet tot het oordeel dat een of meer van de genoemde behoorlijkheidsvereisten zijn geschonden.**

Voorwaarde voor het welslagen van zowel een mediation als een bindend adviesprocedure is wel dat beide partijen instemmen met de gekozen methode en daarin vertrouwen hebben.

Uit de mailwisseling tussen de korpsbeheerder en verzoeker komt het beeld naar voren dat verzoeker nog lang op het spoor zat van de eerder afgesproken mediation, terwijl de korpsbeheerder al had besloten tot een bindend adviesprocedure. De communicatie hierover was lange tijd niet helder, mede doordat de korpsbeheerder de woorden 'mediation' en 'mediators' bleef gebruiken, daar waar hij 'bindend advies' en 'adviseurs' bedoelde. Als gevolg hiervan zijn de partijen gaandeweg in plaats van dichterbij elkaar – zoals wordt beoogd met mediation – verder van elkaar komen te staan.

Uit de mailwisseling tussen de korpsbeheerder en verzoeker heeft de Nationale ombudsman voorts kunnen opmaken dat de korpsbeheerder een sterke sturing betrachtte in de richting van het instemmen met de bindend adviesprocedure, terwijl verzoeker daarbij de nodige twijfels had. De klachten van verzoeker over de gang van zaken werden door de korpsbeheerder genegeerd.

Anderzijds heeft de Nationale ombudsman uit de beschikbare gegevens kunnen afleiden dat verzoeker in het proces ter voorbereiding van de bindend adviesovereenkomst verschillende kansen heeft gekregen om zijn belangen te (laten) behartigen. Dit blijkt bijvoorbeeld uit het feit dat op 11 februari 2011 een bijeenkomst plaatsvond tussen de korpsbeheerder, verzoeker en de beide adviseurs waarbij afspraken zijn gemaakt over de invulling van de bindend adviesovereenkomst, uit het feit dat verzoeker sinds februari/maart 2011 ten behoeve van de bindend adviesprocedure werd bijgestaan door een advocaat (waarvan de kosten uiteindelijk zijn vergoed door de korpsbeheerder), dat tussen de beide advocaten (van verzoeker en van de korpsbeheerder) uitgebreid is onderhandeld over de tekst van de bindend adviesovereenkomst en dat op 13 juli 2011 een bijeenkomst heeft plaatsgevonden tussen de korpsbeheerder, verzoeker, de vriendin van verzoeker, de beide advocaten en de adviseurs, waarbij de reeds op 21 juni 2011 getekende overeenkomst in onderling overleg nog op een aantal punten is aangepast en waarbij nadere afspraken zijn gemaakt.

In de periode die voorafging aan het ondertekenen van de bindend adviesovereenkomst hebben, behalve per mail, ook veel mondelinge contacten plaatsgevonden tussen de korpsbeheerder en verzoeker, al dan niet per telefoon. Bovendien heeft een aantal bijeenkomsten plaatsgevonden waarvan de Nationale ombudsman geen verslagen heeft aangetroffen. De gang van zaken bij deze mondelinge contacten en bijeenkomsten heeft de Nationale ombudsman bij gebrek aan objectieve informatie niet kunnen meenemen in zijn overwegingen.

Alles overziende heeft de Nationale ombudsman onvoldoende aanleiding om te komen tot het oordeel dat door de gedragingen van de korpsbeheerder een of meer van de genoemde behoorlijkheidsvereisten zijn geschonden. De onderzochte gedraging is derhalve behoorlijk. Wel hebben het feit dat de korpsbeheerder eenzijdig tot de conclusie kwam dat hij geen mediation op gang wilde brengen maar een bindend adviesprocedure, zijn onheldere communicatie daarover, zijn **sterke sturing tijdens de voorbereidingen van de overeenkomst en het negeren door hem van de klachten van verzoeker ertoe bijgedragen dat bij verzoeker ten tijde van het ondertekenen van de overeenkomst het voor het welslagen ervan vereiste vertrouwen ontbrak.**

De Nationale ombudsman is dan ook, anders dan de korpsbeheerder, van mening dat het mislukken van de bindend adviesprocedure niet uitsluitend aan de opstelling van verzoeker te wijten was, ook al was verzoeker degene die zijn vertrouwen opzegde. **Dit standpunt van de Nationale ombudsman heeft meegewogen bij de beoordeling van het volgende klachtonderdeel.**

III Ten aanzien van het nog steeds niet ontvangen hebben van een genoegdoening/handreiking voor zowel de materiële als immateriële schade en het door politie en OM niet uit zichzelf komen met een genoegdoening/handreiking

Het vereiste van een *coulante opstelling* houdt in dat de overheid zich soepel opstelt als zij fouten heeft gemaakt. Zij heeft oog voor claims die redelijkerwijs gehonoreerd moeten worden en belast de burger niet met onnodige en ingewikkelde bewijsproblemen en procedures. Dit betekent dat als de overheid (ernstige) fouten heeft gemaakt waardoor een burger schade heeft geleden en die burger aangeeft te hechten aan vergoeding daarvan maar zelf niet met een claim komt, het op de weg van de overheid kan liggen om te zoeken naar wegen om daadwerkelijk tenminste een deel van de schade te vergoeden.

Het vereiste van *maatwerk* houdt in dat de overheid bereid is om in voorkomende gevallen af te wijken van algemeen beleid of voorschriften als dat nodig is om onbedoelde of ongewenste consequenties te voorkomen. Dit betekent dat als het algemeen beleid inhoudt dat schade pas kan worden vergoed op basis van een onderbouwde schadeclaim, daarvan moet worden afgeweken als duidelijk is dat er (ernstige) fouten zijn gemaakt, dat

als gevolg daarvan schade is geleden, dat de hoogte daarvan voor een deel ook in te schatten is zonder onderbouwing en dat de gedupeerde hecht aan vergoeding van zijn schade.

Het initiatief van de korpsbeheerder om met verzoeker in gesprek te gaan over mediation en later over een bindend adviesprocedure ziet de Nationale ombudsman als pogingen om vanuit een proactieve en coulante opstelling in samenspraak met verzoeker te komen tot een vorm van rechtsherstel, waarvan het bieden van een handreiking/genoegdoening een belangrijk onderdeel had kunnen zijn. De Nationale ombudsman waardeert dit initiatief van de korpsbeheerder tegen de achtergrond van de genoemde behoorlijkheidsvereisten dan ook positief.

Nadat verzoeker zijn vertrouwen in het bindend adviestraject had opgezegd, stuurde de korpsbeheerder hem een brief, gedateerd 30 november 2011, waarin hij de stappen die hij heeft ondernomen om te komen tot herstel van vertrouwen en tot rechtsherstel op een rij zet. Deze brief bevat aan het slot de volgende passage:

"Het hele traject overziende kan ik niet anders dan concluderen dat het Openbaar Ministerie, de politie en ik van mijn kant alle medewerking hebben verleend aan het tot stand komen van herstel van vertrouwen en tot rechtsherstel voor u. Thans zie ik geen andere optie meer dan u terug te verwijzen naar de klachtafdoeningsbrief d.d. 7 april 2010 van mijn voorganger, de heer O., die aan u is gericht en waarin wordt beschreven dat indien u vanwege het voorgevallene aantoonbare materiële of immateriële schade hebt geleden en deze aantoonbaar aan het politieoptreden is te wijten, uw aansprakelijkheidsstelling wordt verwacht."

Zoals bij het vorige klachtonderdeel aangegeven is de Nationale ombudsman, anders dan de korpsbeheerder, van mening **dat het mislukken van de bindend adviesprocedure niet uitsluitend aan de opstelling van verzoeker te wijten is geweest**, ook al was verzoeker degene die zijn vertrouwen opzegde en de voortzetting ervan daarmee frustreerde. Het feit dat de korpsbeheerder, nadat hij met verzoeker mediation had afgesproken, eenzijdig tot de conclusie kwam dat hij voorkeur had voor een bindend adviesprocedure, dat hij vervolgens een sterke sturing betrachtte ten behoeve van de totstandkoming van die overeenkomst waarbij hij de klachten van verzoeker over de gang van zaken negeerde, heeft naar het oordeel van de Nationale ombudsman zeker bijgedragen aan het mislukken daarvan.

Het feit dat verzoeker ondanks herhaald verzoek geen schadeclaim heeft ingediend, ontsloeg politie en OM naar het oordeel van de Nationale ombudsman in dit geval niet van de plicht te blijven zoeken naar wegen om in elk geval een deel van die schade bij wijze van tegemoetkoming te vergoeden. De ernst van de gemaakte fouten, de mate waarin verzoeker hierdoor was gedupeerd, de tijd die inmiddels was verstreken sinds de onderzoeksrapporten waren afgerond en het feit dat het mislukken van de

mediation/bindend adviesprocedure niet uitsluitend aan de opstelling van verzoeker te wijten was, brachten dit mee.

Door na het mislukken van de mediation/bindend adviesprocedure aan verzoeker geen tegemoetkoming in de schade toe te kennen van een door hen redelijk geacht bedrag hebben politie en OM gehandeld in strijd met de vereisten van een coulante opstelling en van maatwerk. Het blijven vasthouden aan het algemeen beleid dat schade moet zijn onderbouwd om voor vergoeding in aanmerking te komen, heeft in dit geval geleid tot de onbedoelde en ongewenste consequentie dat ruim drie jaar na het verschijnen van de onderzoeksrapporten waaruit blijkt dat door zowel politie als OM (ernstige) fouten zijn gemaakt, aan verzoeker nog steeds geen tegemoetkoming is toegekend.

De stelling van zowel de korpsbeheerder als de minister van Veiligheid en Justitie dat het vaststellen van een schadevergoeding bij gebreke van een onderbouwing een willekeurige schatting zou opleveren, onderschrijft de Nationale ombudsman niet. Een deel van de schade valt ook zonder onderbouwing van de zijde van verzoeker in te schatten door datgene wat verzoeker is overkomen te vergelijken met andere, vergelijkbare gevallen waarin een tegemoetkoming in de schade is toegekend (zoals de zes weken in voorarrest, de bij de huiszoeking in beslag genomen spullen die pas geruime tijd later zijn teruggegeven toen de waarde ervan aanzienlijk was verminderd, de langdurige periode waarin hij in zijn bewegingsvrijheid werd beperkt en geen contact mocht hebben met zijn kinderen als gevolg van de voorwaarden waaronder de voorlopige hechtenis was geschorst, en de advocatenkosten voor zover deze nog niet zijn vergoed). Aan het parket-generaal had kunnen worden gevraagd daarbij een adviesrol te vervullen vanuit zijn ervaring met zaken waarin schadevergoeding is toegekend. Daar komt bij dat politie en OM in elk geval vanaf 17 augustus 2010 beschikten over de door verzoeker opgestelde lijst van schadelijke gevolgen omdat de Nationale ombudsman deze lijst had meegezonden met zijn brieven van die datum aan politie en OM.

De stelling van zowel de korpsbeheerder als de minister van Veiligheid en Justitie dat bij een ambtshalve vergoeding elk bedrag zou hebben geleid tot discussie met verzoeker komt overeen met de inschatting van de Nationale ombudsman. Hierin ziet de Nationale ombudsman echter geen rechtvaardiging voor het achterwege laten van een ambtshalve vergoeding ter hoogte van een door politie en OM redelijk geacht bedrag. Wel ziet de Nationale ombudsman daarin aanleiding om in overweging te geven verzoeker een schadevergoeding toe te kennen zonder finale kwijting te verlangen, zodat hij de gelegenheid heeft over het meerdere een juridische procedure te voeren als hij dat wenst.

De gedraging is niet behoorlijk.

Conclusie

Doordat het OM in de schriftelijke berichtgeving aan verzoeker in de periode van november 2010 tot maart 2012 geen enkele keer melding maakt van de interne onderzoeken of van de uitkomsten daarvan, ook niet wanneer het in die berichtgeving reageerde op klachten en aangiftes van verzoeker naar aanleiding van de gemaakte fouten, heeft het OM gehandeld in strijd met het vereiste van *goede informatieverstrekking*. Door de schriftelijke berichtgeving over de uitkomsten van die onderzoeken volledig over te laten aan de korpsbeheerder, terwijl het OM wel mede opdrachtgever was van die onderzoeken en bovendien mede verantwoordelijk was voor (een deel van) de gemaakte fouten, heeft het OM tevens gehandeld in strijd met het vereiste van *samenwerking*. Door verzoeker als gevolg daarvan lange tijd in het onzekere te laten over de vraag in hoeverre de door en onder verantwoordelijkheid van het OM gemaakte fouten door het OM werden erkend, door daarvoor niet duidelijk en expliciet excuses aan te bieden en niet aan te geven open te staan voor het bieden van een tegemoetkoming, heeft het OM tevens gehandeld in strijd met het vereiste van *coulance*. De klacht hierover is gegrond.

De klacht over de verwijzing door de korpsbeheerder naar de verzekeraar is niet gegrond.

De klacht over de afgesproken mediation die in zijn uitwerking geen mediation is geworden maar een bindend adviesprocedure, is niet gegrond. Wel is de Nationale ombudsman, **anders dan de korpsbeheerder, van mening dat het mislukken van de bindend adviesprocedure niet uitsluitend aan de opstelling van verzoeker te wijten is geweest**, ook al was verzoeker degene die zijn vertrouwen hierin opzegde. **Dit standpunt van de Nationale ombudsman heeft meegewogen bij de beoordeling van de klacht over het nogsteeds niet ontvangen hebben van een genoegdoening/handreiking.**

Door na het mislukken van de mediation/bindend adviesprocedure aan verzoeker geen tegemoetkoming in de schade toe te kennen van een door hen redelijk geacht bedrag hebben politie en OM gehandeld in strijd met de vereisten van een *coulante opstelling* en van *maatwerk*. Het blijven vasthouden aan het algemeen beleid dat schade moet zijn onderbouwd om voor vergoeding in aanmerking te komen, heeft in dit geval geleid tot de onbedoelde en ongewenste consequentie dat ruim drie jaar na het verschijnen van de onderzoeksrapporten waaruit blijkt dat door zowel politie als OM ernstige fouten zijn gemaakt waardoor verzoeker is gedupeerd, aan verzoeker nog steeds geen tegemoetkoming is toegekend. De ernst van de gemaakte fouten, de mate waarin verzoeker daardoor is gedupeerd en de tijd die inmiddels was verstreken sinds de onderzoeksrapporten waren afgerond, brachten naar het oordeel van de Nationale ombudsman in dit geval voor politie en OM de plicht mee om na het mislukken van de mediation/bindend adviesprocedure te zoeken naar een andere weg om aan verzoeker een tegemoetkoming in de door hem geleden schade toe te kennen, ook al kwam hij zelf niet met een onderbouwde claim. De klacht hierover is gegrond.

Aanbevelingen

De Nationale ombudsman heeft met instemming kennis genomen van de getroffen maatregelen ter verbetering van de werkwijze van politie en OM in zedenzaken, waarvan de minister van Veiligheid en Justitie melding maakt in zijn brief aan de Tweede Kamer van 10 april 2013.

De Nationale ombudsman heeft voorts met instemming kennis genomen van het feit dat de hoofdofficier van justitie van het arrondissement Breda (thans Zeeland-West-Brabant) recentelijk in een TV-uitzending excuses heeft gemaakt aan verzoeker voor de onder zijn verantwoordelijkheid gemaakte fouten. Ook heeft de Nationale ombudsman met instemming kennis genomen van het feit dat het OM, vooruitlopend op de uitkomsten van zijn onderzoek en in lijn met de door de Nationale ombudsman uitgebrachte Schadevergoedingswijzer, heeft besloten verzoeker een schadevergoeding toe te kennen zonder finale kwijting te verlangen, zodat verzoeker desgewenst kan procederen over het meerdere. De Nationale ombudsman betreurt niettemin dat deze stappen pas worden gezet nu er ruim drie jaar zijn verstreken sinds het beschikbaar komen van de rapporten van het interne onderzoek en van de LEBZ, waarin de gemaakte fouten werden blootgelegd.

De Nationale ombudsman doet aan de hoofdofficier van justitie van het arrondissement Breda (thans Zeeland-West-Brabant) de volgende aanbevelingen:

Onderken dat het OM – achteraf gezien, gelet op de uitkomsten van de interne onderzoeken en van de contra-expertise van de Landelijke Expertisegroep Bijzondere Zedenzaken – ten onrechte tot (verdere) vervolging is overgegaan.

Onderken dat verzoeker ernstig benadeeld is door de gemaakte fouten in het opsporingsonderzoek en door het desalniettemin instellen van (verdere) vervolging.

Plaats op de web-site van het OM een open brief aan verzoeker met deze strekking.

Vermeld in deze brief ook dat aan verzoeker inmiddels een tegemoetkoming is toegekend in de door hem geleden schade.

Betrek bij het bepalen van de hoogte van de aan verzoeker toe te kennen tegemoetkoming, niet alleen hetgeen verzoeker is overkomen en het oordeel van de Nationale ombudsman daarover, maar ook de lange duur waarover zijn kwestie zich heeft voortgesleept.

De Nationale ombudsman,

dr. A.F.M. Brenninkmeijer

Achtergrond

Chronologisch overzicht

In september 2005 gaan verzoeker en zijn partner B. na 23 jaar samenwonen uit elkaar. Ze hebben samen twee kinderen, geboren in 1996 en 1998. Het initiatief voor het verbreken van de relatie gaat uit van verzoeker. Aanleiding is het uitkomen van een geheime relatie van B. De kinderen blijven bij verzoeker; B. trekt bij haar eigen moeder in.

Op 20 en 21 september 2005 doet B. bij de politie een melding van mishandeling van haar door verzoeker.

Op 28 september 2005 doet B. aangifte van zware mishandeling door verzoeker over de periode 1983-september 2005.

Op 3 oktober 2005 legt B. een aanvullende verklaring af over afpersing door verzoeker.

Op 9 november 2005 doet B. aangifte van mishandeling door verzoeker.

Op 14 en 27 december 2005 doet B. aangifte tegen verzoeker van seksueel misbruik over de periode van 1 januari 1997 tot 14 september 2005.

Op 13 februari 2006 wordt verzoeker gearresteerd, tijdens een schooluitje van zijn zoon waarbij hij als vervoerder en als begeleider zou optreden. Verzoeker wordt in voorlopige hechtenis gehouden. De beide kinderen gaan bij B. wonen.

Op 24 maart 2006 wordt de voorlopige hechtenis van verzoeker geschorst onder een aantal strikte gedragsvoorwaarden. Eén daarvan is dat hij geen contact zal hebben met B. en hun beide kinderen.

Op 18 juni 2008 worden de schorsingsvoorwaarden opgeheven.

Op 16 april 2009 vindt de zitting plaats voor de rechtbank te Breda.

Op 29 april 2009 spreekt de rechtbank verzoeker gemotiveerd vrij. In de overwegingen legt de rechtbank successievelijk elk door het OM aangedragen steunbewijs terzijde als niet bruikbaar of niet overtuigend. Over een woordelijke uitwerking van een verhoor van verdachte bestaat bijvoorbeeld verschil van mening tussen de officier van justitie en de advocaat van verzoeker. De advocaat geeft aan dat de uitwerking niet overeenkomt met wat de verdachte verklaard heeft. De officier van justitie is van mening dat die uitwerking daarmee wel overeenkomt. Als de rechtbank de geluidsopname van dit verhoor uitluistert komt zij tot de conclusie dat deze inderdaad *niet* overeenkomt met hetgeen verdachte

heeft verklaard. Op basis van de beelden van gebeurtenissen op 6 november 2005 komt de rechtbank tot de conclusie dat deze *niet* weergeven wat er volgens aangeefster zou zijn gebeurd, maar eerder overeenkomen met hetgeen verdachte daarover verklaart.

Verdachte heeft op de zitting (met gesloten deuren) van één van de films, waaruit de officier van justitie haar bewijs put, het geluid laten horen. Daaruit bleek de rechtbank dat, anders dan de officier van justitie veronderstelt, er in ieder geval op dat moment geen sprake was van een respectloze, ongelijkwaardige situatie. Ook op andere films die de rechtbank heeft bekeken blijkt niet van een ongelijkwaardige situatie.

Er wordt geen hoger beroep ingesteld. Op 13 mei 2009 is de vrijspraak onherroepelijk.

Op 25 mei 2009 doet verzoeker aangifte tegen B. wegens het doen van valse aangiften.

Op 11 juni 2009 dient verzoeker bij de politie Midden en West Brabant de eerste klacht in, daarna volgen meer klachten tegen verschillende medewerkers van het korps.

Op 25 augustus 2009 dient verzoeker een klacht in tegen officier van justitie A.

Op 4 augustus 2009 wordt aan verzoeker schriftelijk bericht dat de zaak waarvan hij op 25 mei 2009 aangifte heeft gedaan niet zal worden vervolgd wegens het ontbreken van opsporingsindicaties.

In oktober 2009 start verzoeker een procedure om omgang te krijgen met zijn kinderen, die hij sinds zijn arrestatie in februari 2006 nauwelijks heeft gezien.

Op 14 september 2009 vindt een gesprek plaats tussen verzoeker en medewerkers van politieregio Midden en West Brabant en van het OM te Breda over hoe zijn klachten worden behandeld. Daarbij wordt aangekondigd dat een intern 'feitenonderzoek' zal worden verricht en dat een scan zal plaatsvinden naar de aanpak van zedenzaken door de politie Midden en West Brabant. Doel is het verzamelen van relevante informatie teneinde te kunnen beoordelen of sprake is van enig strafbaar feit en/of plichtsverzuim. In het plan van aanpak van het interne onderzoek staat dat alle bescheiden en materialen zullen worden bestudeerd als ware het een 'cold-case' onderzoek.

Het interne onderzoek wordt verricht door een hoofdinspecteur van de regiopolitie Zuid-Holland-Zuid en een brigadier van de regiopolitie Brabant Zuid-Oost. Het onderzoek wordt verricht in verschillende onderdelen, waarover afzonderlijk rapport wordt uitgebracht. In het ene onderdeel (rapport 13 november 2009) wordt aan de hand van de werkprocedure zeden verwoord hoe het opsporingsonderzoek en alle zaken die hieruit voortkomen door de regiopolitie Midden en West Brabant werd verricht. Het andere onderdeel (rapport 16 november 2009) gaat nader in op alle betrokken politiemedewerkers, ook op hen tegen wie geen klacht werd ingediend. Daarnaast vindt ter uitvoering van het interne onderzoek ook nog een **disciplinair onderzoek plaats tegen de betrokken medewerkers en een contra-expertise door de LEBZ.**

In het rapport dat op 13 november wordt afgesloten constateren de onderzoekers dat de opsporingsambtenaren niet alert zijn geweest op zaken waarop zij dat wel hadden moeten zijn, zoals dat B. de afspraak die zij met hen had om aangifte te komen doen aanvankelijk was vergeten en dat B. vertelde dat zij eerder al eens een verkrachting had verzonnen en overwogen heeft daarvan aangifte te doen. In dit rapport wordt overigens ook vermeld dat het digitale materiaal (opname verhoren aangeefster en verdachte en inbeslaggenomen foto's en video-opnamen van aangeefster en verdachte) inmiddels in opdracht van officier van justitie A. is vernietigd.

In het rapport van het interne onderzoek dat wordt afgesloten op 16 november 2009 staat onder meer dat de verklaring van aangeefster op sommige onderdelen haaks stond op die van de verdachte. Op die aspecten werd niet door-gerechercheerd. Zo had aangeefster verklaard dat zij na hun gezamenlijke vakantie in Frankrijk door haar partner uit de auto werd gezet en in de nacht, in de regen, in zomerse kledij, op hoge hakken 20 minuten door afgelegen terrein naar huis moest lopen. Door de opsporingsambtenaren is dit incident niet nader onderzocht, terwijl de verdachte hierover heel anders had verklaard. Door de onderzoekers in het interne onderzoek is het verhaal van aangeefster alsnog onderzocht en zij kwamen op basis van objectieve bronnen tot de conclusie dat het verhaal van aangeefster in elk geval op drie punten (de weersomstandigheden, de af te leggen afstand en de beschrijving van de omgeving) niet juist was. Met betrekking tot de bewering dat zij die avond hoge hakken droeg vinden zij de verklaring zeer weinig aannemelijk omdat B. op terugreis van vakantie was en zij blijkens de vele foto's de gehele vakantie gympen droeg.

Bij brief van 25 november 2009 wordt verzoeker door politie en OM geïnformeerd over de stand van het interne onderzoek: het streven is de eindconclusies in januari 2010 te presenteren (eventueel in een gesprek); daarbij zullen de bevindingen van het onderzoek binnen het OM worden betrokken.

Op 15 december 2009 doet verzoeker aangifte tegen B. bij de Unit Veiligheid en Integriteit. Op 23 december 2009 wordt deze aangifte door M, de partner van verzoeker, namens verzoeker aangevuld; de aangifte betreft het doen van valse aangifte, het afleggen van valse verklaringen, smaad en laster en belediging.

Op 28 januari 2010 stuurt de korpsbeheerder van politieregio Midden en West Brabant een concept-afdoeningsbrief aan verzoeker. Hij stelt verzoeker in de gelegenheid op deze brief te reageren alvorens de klachten definitief af te doen.

Op 2 februari 2010 wordt het rapport van de contra-expertise door de LEBZ afgerond. In dit rapport staat vermeld dat deze contra-expertise plaatsvond op verzoek van de korpsleiding Midden en West Brabant en de parketleiding Breda naar aanleiding van de klachten van verzoeker en zijn nieuwe partner M. Onderwerp van onderzoek was de wijze waarop het opsporingsonderzoek tegen verzoeker destijds is verricht. Over dit onderzoek zegt de minister van Veiligheid en Justitie in zijn brief van 11 november 2010 aan de Nationale

ombudsman dat het OM niet geweten heeft van dit onderzoek of rapport en daar ook nooit opdracht toe heeft gegeven. Dit zou volgens de minister verklaren waarom verzoeker over dit rapport niet is geïnformeerd.

Op 6 februari 2010 verstuurt het OM te Breda een schriftelijke reactie op de door verzoeker tegen het OM ingediende klachten. Alle klachtonderdelen worden daarin ongegrond verklaard. Het interne onderzoek dat mede in opdracht van het OM binnen de politie had plaatsgevonden noch de uitkomsten daarvan worden in die brief genoemd. Evenmin wordt melding gemaakt van het onderzoek dat volgens de brief van 25 november 2009 door en binnen het OM zou plaatsvinden. Op 11 februari 2010 vindt een gesprek plaats tussen verzoeker, diens partner, de advocaat van verzoeker, mevrouw O van de korpsleiding en officier van justitie D. waarin het voornemen tot afdoening van de politiekklachten van 28 januari 2010 wordt besproken. Tijdens dit gesprek geeft verzoeker desgevraagd aan dat hij nog niet weet of hij aangifte doet tegen de betrokken officier.

Medio april 2010 ontvangt verzoeker bij toeval een exemplaar van het rapport dat de LEBZ heeft verricht naar de wijze waarop het opsporingsonderzoek destijds naar hem werd verricht. Het rapport was (onbedoeld) als bijlage meegezonden met de door hem opgevraagde rapporten van het interne onderzoek van november 2009.

Op 23 april 2010 stuurt de officier van justitie te Middelburg aan verzoeker een brief in antwoord op zijn aangiften tegen diverse personen. De officier van justitie te Middelburg heeft deze aangiften, zo schrijft hij, op verzoek van het arrondissementsparket te Breda behandeld omdat hij niet betrokken is geweest bij de strafzaak tegen verzoeker en er derhalve met meer afstand naar kan kijken. In deze brief komt de officier van justitie tot de conclusie dat geen van de aangiften een opsporingsonderzoek rechtvaardigt. Dit geldt ook voor de aangiftes die in december 2009 zijn gedaan tegen B.

Op 27 april 2010 dient verzoeker schriftelijk een klacht in bij Nationale ombudsman tegen politie Midden en West Brabant en het OM Breda.

Op 7 april 2010 volgt de definitieve afdoeningsbrief van de korpsbeheerder Midden en West Brabant naar aanleiding van het interne onderzoek. Ook deze brief is niet mede-ondertekend door het OM. De inhoud van de brief is kort samengevat:

de klachten van verzoeker worden grotendeels gegrond verklaard;

erkend wordt dat de politie ernstige fouten heeft gemaakt;

aangegeven wordt dat verzoeker in geval van schade een schadeclaim kan indienen, die dan zal worden doorgeleid naar de verzekeraar.

In juli 2010 stelt verzoeker een lange lijst op van schadelijke gevolgen sinds februari 2006. De materiële schade schat verzoeker zelf op tenminste 3,5 miljoen; deze lijst stuurt hij naar

de Nationale ombudsman.

Naar aanleiding van de klacht van verzoeker start de Nationale ombudsman een onderzoek. In het kader van dit onderzoek stuurt de Nationale ombudsman op 17 augustus 2010 brieven aan de minister van Justitie en aan de korpsbeheerder van het korps Midden en West Brabant waarin wordt gevraagd een aantal vragen te beantwoorden. Met beide brieven stuurt de Nationale ombudsman de lijst van schadelijke gevolgen, die verzoeker in juli 2010 opstelde, mee ter informatie. Ook stuurt de Nationale ombudsman een exemplaar van het rapport van de contra-expertise door het LEBZ mee met zijn brief aan de minister van Justitie en aan de korpsbeheerder. Hij vraagt hen op dit rapport te reageren.

Op 20 september 2010 reageert de plaatsvervangend korpsbeheerder van het korps Midden en West Brabant schriftelijk op de door de Nationale ombudsman gestelde vragen. Daarin wordt aangekondigd dat, zodra de nieuwe korpsbeheerder aantreedt, een gesprek door hem met verzoeker zal worden geëntameerd om te bezien of/hoe tot een herstel van vertrouwen kan worden gekomen.

Op 29 september 2010 vindt een gesprek plaats tussen verzoeker en de nieuwe korpsbeheerder Midden en West Brabant over de mogelijkheid tot een afronding van de zaak te komen door middel van mediation. Afsproken wordt een mediationstraject op gang te brengen.

Op 13 oktober 2010 meldt de korpsbeheerder naar aanleiding van zijn gesprek met de heer A. (een mediator) aan verzoeker dat hij meer voelt voor een bindend adviesovereenkomst dan voor een mediation.

In de maanden oktober en november worden de heren G. (deskundig op het gebied van civiel recht) en K. (deskundig op het gebied van strafrecht) door de korpsbeheerder benaderd met het verzoek zich gezamenlijk te buigen over de zaak van verzoeker.

In november stelt de heer K. op verzoek van de korpsbeheerder een concept- opdracht op tot het verrichten van een mediation.

Op 11 november 2010 reageert de minister van Veiligheid en Justitie schriftelijk op de door de Nationale ombudsman gestelde vragen. De Minister is van mening dat er voor het OM, los van de wettelijke schadevergoedingsmogelijkheden, geen aanleiding bestaat om bijvoorbeeld uit coulance een schadevergoeding aan verzoeker te betalen. In de vervolgingsfase is de zaak volgens hem op deskundige wijze aan de rechter gepresenteerd.

Op 10 december 2010 vindt een overleg plaats tussen korpsbeheerder Midden en West Brabant en de heren G. en K. over een door hen beiden uit te brengen bindend advies.

Op 15 december 2010 spreekt verzoeker per mail zijn onvrede uit over de gang van zaken. Hij voelt zich onvoldoende betrokken bij het proces.

In zijn reactie, eveneens van 15 december 2010, geeft de korpsbeheerder aan zijn onvrede te begrijpen, maar vraagt hem zich er overheen te zetten.

Op 18 januari 2011 stelt de Nationale ombudsman zowel verzoeker als de minister van Veiligheid en Justitie als de korpsbeheerder schriftelijk in kennis van het feit dat het onderzoek is stopgezet in afwachting van de mediation.

Op 24 januari 2011 vindt een gesprek plaats tussen de korpsbeheerder en de heren G. en K.

Op 11 februari 2011 vindt een bijeenkomst plaats tussen de korpsbeheerder, de hoofdofficier van justitie, verzoeker en de adviseurs over de bindend adviesovereenkomst.

Op 15 april 2011 vindt een gesprek plaats tussen de korpsbeheerder, de partner van verzoeker en de beide advocaten over de tekst van de bindend adviesovereenkomst; er worden aanpassingen aangebracht in de tekst.

Op 18 april 2011 dient verzoeker op grond van art. 12 Wetboek van Strafvordering een klaagschrift in bij het gerechtshof te Den Bosch wegens het niet-vervolgen van B. ter zake van het doen van valse aangifte tegen hem.

Als beide advocaten geen overeenstemming blijken te bereiken over de tekst van de bindend adviesovereenkomst, komt de korpsbeheerder op 16 mei 2011 met een slotvoorstel voor de tekst van de overeenkomst.

Op 21 juni 2011 ligt er een getekende overeenkomst tot het uitbrengen van een bindend advies. De ondertekenaars zijn de korpsbeheerder, de hoofdofficier van justitie en verzoeker.

Op 5 juli 2011 stuurt de advocaat-generaal zijn schriftelijk verslag naar aanleiding van het beklag van verzoeker ex artikel 12 Sv aan het gerechtshof Den Bosch. Daarin geeft hij aan dat hij, gezien het ambtsbericht van de hoofdofficier van justitie van oordeel is dat een juiste beslissing is genomen. In het verslag staat een opsomming van de stukken waarvan is kennis genomen. Daarbij staan de 3 rapporten van het interne onderzoek binnen de politie, maar niet het rapport van het LEBZ. De advocaat-generaal adviseert het Hof het beklag af te wijzen.

Op 13 juli 2011 vindt opnieuw een gesprek plaats tussen de korpsbeheerder, de adviseurs, verzoeker en diens partner en de beide advocaten over de bindend adviesovereenkomst. De bindend adviesovereenkomst wordt op een aantal punten aangepast.

In augustus 2011 stellen de adviseurs een advies op ten behoeve van de artikel 12 Sv-procedure inzake de aangifte van verzoeker tegen diens ex-partner terzake van het doen van een valse aangifte. Tevens spreken de adviseurs met een 8-tal betrokken ambtenaren van politie en OM en stellen zij een plan van aanpak op voor het uitvoeren van de overeenkomst.

Op 7 september 2011 richt verzoeker zich per mail tot de adviseurs. In reactie op het plan van aanpak geeft hij aan verbaasd te zijn dat hij zelf niet wordt gehoord.

Op 12 september 2011 reageert de heer K. per mail aan verzoeker: de adviseurs menen al voldoende van verzoeker en diens standpunt te weten; daarom willen zij eerst andere personen horen.

Op 19 september 2011 vindt een gesprek plaats tussen verzoeker en zijn partner M. en de korpsbeheerder waarbij verzoeker en M. hun zorgen kenbaar maken over de gang van zaken. Verzoeker wil bij de start van het traject graag zelf gehoord worden door de adviseurs en begrijpt niet waarom dit niet gebeurt. De korpsbeheerder belooft e.e.a. te bespreken met de bindend adviseurs.

Volgens verzoeker wordt op 22 september 2011 door een medewerkster van de korpsleiding telefonisch aan de partner van verzoeker medegedeeld dat adviseurs geen behoefte hebben aan een gesprek met verzoeker. Volgens de korpsbeheerder is daarentegen aan verzoeker bericht dat de adviseurs graag met hem in gesprek willen gaan, echter in een later stadium van het proces, wanneer met alle overige betrokkenen is gesproken.

Op 20 oktober 2011 laat verzoeker per mail aan de korpsbeheerder nogmaals weten dat hij geen enkel vertrouwen meer heeft in het traject. Hij stelt voor gezamenlijk in contact te treden met de Nationale ombudsman en hem de vraag voor te leggen of dit mediation/bindend adviestraject voldoet aan de spelregels zoals vastgelegd in de schadevergoedingswijzer en op de belangrijkste punten de aanbevelingen volgt van het rapport van juni 2009 'Behoorlijk omgaan met schadeclaims'. In reactie hierop doet de korpsbeheerder een dringend beroep op verzoeker om de overeengekomen bindend adviesprocedure af te maken.

Op 26 oktober 2011 stuurt de hoofdofficier het advies van de adviseurs met betrekking tot de artikel 12 Sv-procedure aan de advocaat-generaal in Den Bosch met het verzoek het advies te betrekken bij zijn advies aan het Hof en daarbij aan te geven dat de hoofdofficier dit als een als een zwaarwegend advies beschouwt.

Bij een gesprek op 16 november met de korpsbeheerder geeft verzoeker nogmaals aan geen vertrouwen meer te hebben in het bindend adviestraject.

Op 29 november 2011 volgt de beschikking van het gerechtshof te Den Bosch op het klaagschrift van verzoeker op grond van artikel 12 Wetboek van Strafvordering. Het beklag wordt afgewezen omdat het tegenover elkaar staande verklaringen blijven zonder voldoende steunbewijs voor de een of voor de ander. Uit de overwegingen blijkt dat het hof heeft kennis genomen van de aanbeveling die in het kader van de bindend adviesprocedure door de adviseurs is opgesteld. De advocaat-generaal heeft tegenover het Hof evenwel verklaard dat hij persisteert bij het schriftelijk verslag. Verzoeker geeft aan dat het OM op dit punt de afspraak uit de bindend adviesovereenkomst niet is nagekomen. Afspraak was namelijk dat het OM uitsluitend gemotiveerd zou kunnen afwijken van het advies van de adviseurs over de art. 12-Sv-procedure, terwijl het OM zonder motivering is afgewezen van dit advies.

De korpsbeheerder stuurt verzoeker een brief, gedateerd 30 november 2011, waarin hij aangeeft te betreuren dat verzoeker het vertrouwen heeft opgezegd in het bindend adviestraject, waarin hij beschrijft hoe de procedure is verlopen en waarin hij verzoeker terugverwijst naar de klachtafhandelingsbrief van zijn ambtsvoorganger van 7 april 2010.

In december 2011 vraagt verzoeker de Nationale ombudsman alsnog een onderzoek in te stellen naar zijn zaak.

1 Hieronder wordt door de Nationale ombudsman de contra-expertise van de Landelijke Expertisegroep Bijzondere Zedenzaken begrepen.

2 Een uitgebreider chronologisch overzicht van de relevante feiten is opgenomen in Achtergrond.

3 De beide deskundigen zijn niet als mediator ingeschreven in het register van het NMI en zijn voor zover bekend ook niet werkzaam als mediator.